

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 11
- 17. september 1997
- Uke 38
- 22. årgang

Kortere vei til hovedfag

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

UNIVERSITETSRADET har nå ute til høring et forslag om å korte ned kravet fra 80 til 60 vekttall for å få begynne på hovedfag.

– Ideen om å forkorte studietiden fram til hovedfag stiller jeg meg i utgangspunktet positiv til, sier rektor Tove Bull.

SIDE 7

BLITZ

ARKIVFOTO

DET ER 15 ÅR siden Blitzhuset ble okkupert. I den anledning ser vi på husets liv og virke i dag, og dets turbulente historie.

SIDE 24-25

IT-UTVALG

ARKIVFOTO

STUDENTSTYRET MENER at det er universitetet som har det hele økonomiske ansvaret for studentenes IT-tilgang.

SIDE 5

DELTIDSJOBB

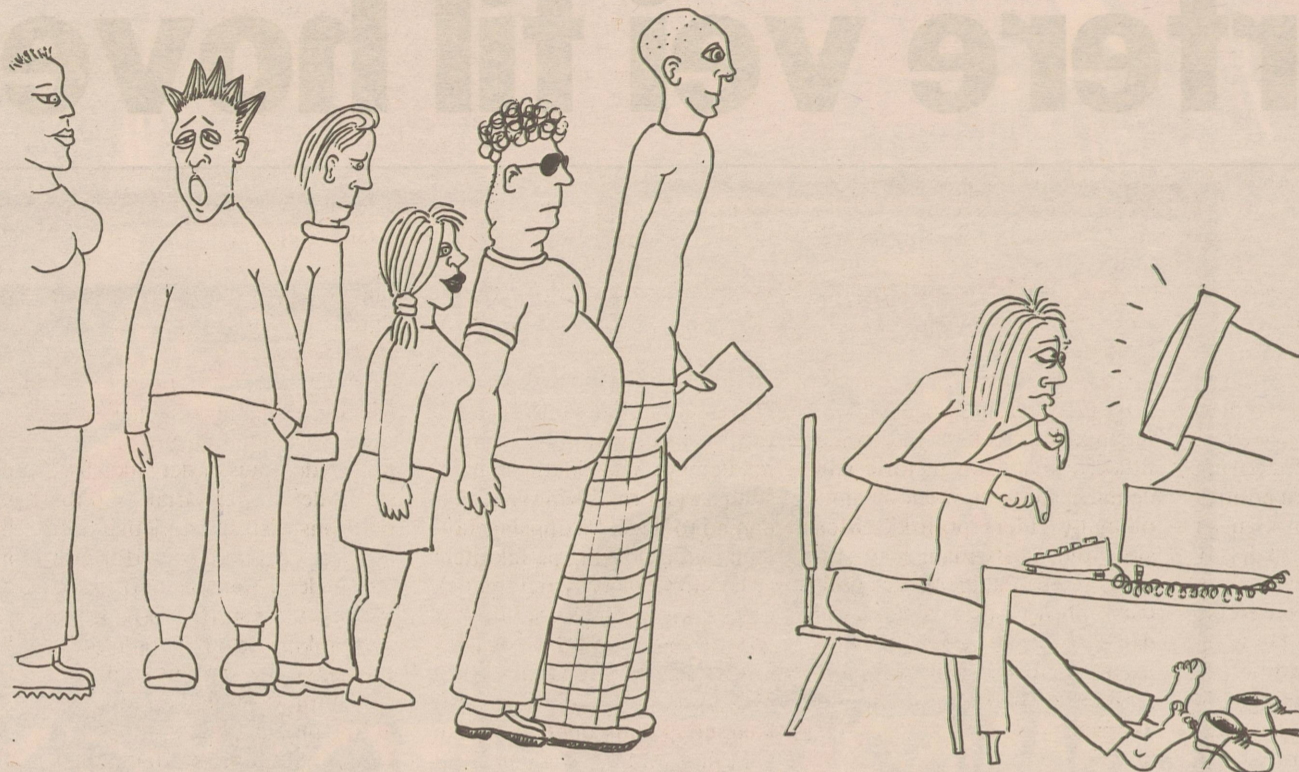
SVÆRT MANGE STUDENTER jobber ved siden av studiene.

Utopia har møtt fire av dem på arbeidsplassene deres. Les mer om fotballspilleren, servitøren, postfunksjonæren og ekspeditøren.

SIDE 12-15

Universitetets ansvar

Ifølge IT-utvalgets rapport skal studentene finansiere store deler av universitetets IT-satsing ved at de selv må gå til innkjøp av egen PC. Universitetsstyret skal behandle denne rapporten, og bør erkjenne, slik Studentstyret nylig vedtok på et ekstraordinært møte, at det er UiTø som må bære de fulle og hele kostnadene i en slik satsning.

IT-utvalget ble satt ned som et hasteutvalg i fjor for å se nærmere på informasjonsteknologisituasjonen ved universitetet i Tromsø. Rapporten skulle ved siden av å være en beskrivelse av status i dag, også komme en innstilling til administrasjonen om hvilke tiltak som kan og bør settes i gang for å bedre situasjonen.

Trådløst nettverk

Mye kan sies om denne rapporten. Den slår ikke overraskende fast at IT-tilbudet er elendig, og særlig ille på SV-fakultetet. Der må laveregradsstudentene ta til takke med 18 stasjonære PC-er.

Mer interessant er det rapporten sier om hvilke tiltak som bør iverksettes. I stedet for å gjøre en analyse av hva en massiv utbygging av stasjonære

maskiner vil kunne gjøre for å bedre IT-tilbudet, konsentrerer rapporten i hovedtrekk seg rundt en plan om å opprette et system basert på trådløst nettverk og bærbare maskiner.

Studentene må betale?

Universitetet står i følge IT-utvalgets innstilling for finansiering av selve nettverket, samt innkjøp av radiokortene til PC-ene. De bærbare PC-ene skal imidlertid studentene selv gå til innkjøp av! Dersom arbeidet med et slikt IT-system starter nå, vil tilbudet tidligst være tilgjengelig høsten '98/våren '99, og fullt utbygget først i neste årtusen. Dette er selvfølgelig alt for sent.

Hvor mange stasjonære maskiner UiTø skal basere seg på å ha i fremtiden, sier rapporten lite om, men det går fram at

kapasiteten skal beholdes på dagens nivå eller økes noe. Hoveddelen av IT-dekningen skal altså baseres på bruk av bærbare maskiner, og dette betyr i praksis at størstedelen av studentene i framtiden selv må finansiere størstedelen av universitetets IT-tilbud.

Trenger IT-dekning nå

Det er meget mulig at IT-utvalgets innstilling en gang i framtida vil være den beste løsningen. Foreløpig er det flere problemer knyttet til en slik løsning. Det viktigste er selvsagt at studentene ved Universitetet i Tromsø trenger bedre IT-dekning nå; ikke flere år inn i framtida.

Dessuten er det uholdbart å legge opp til et system der studentene selv i så stor grad skal dekke kostnadene. Universitets-

styret vil kanskje forsvare en slik politikk med at det ikke er UiTøs oppgave å finansiere studentenes bruk av internettjenester – kun intranettjenester. Dette ville i tilfelle være en usedvanlig lite framtidsrettet argumentasjon. Informasjons- og kunnskapsspredning via internett er stort allerede i dag, men vil utvilsomt bli enda viktigere i tiden som kommer. Sannsynligvis vil morgendagens forelesere og gruppelærere kreve at studentene er kjent med å innhente kunnskap og informasjon fra internett.

Gratis IT er nødvendig

Dersom Universitetet i Tromsø tar mål av seg å være en god, moderne utdanningsinstitusjon også inn i neste årtusen, er en godt utbygd og gratis IT-dekning en absolutt nødvendighet.

I forrige nummer av Utopia uttaler universitetsdirektør Harald Overvaag og studieinspektør Ingrid Bergslid Salvesen at «studentmassen må styre. Når færre ungdom i Norge i dag tar universitetsutdanning blir annet på grunn av minskede ungdomskull og lavere arbeidsløshet, er dette en gammel og lite dynamisk måte å angripe problemstillingen på. Studentmassen må lokkes, styres.

Administrasjonen burde heller jobbe for at studentene villig kommer nordover, ved å gjøre studietilbudene bedre, og for åpne hovedfag og et konkurransedyktig IT-tilbud.

Av Martin Tjersland

Utopia
Studentavisa Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisagis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Adresse: Universitetet – ISV, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)
Faks: 77 64 51 99
E-post: utopia@list.isv.uit.no
Internett: <http://www.isv.uit.no/student/utopia>
ISSN: 0806-9611

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller e-post.

Ansvarlig redaktør: Martin Tjersland

Nyhetsredaktør: Marit Helene Stensen

Kulturredaktør: Stine Eidissen Bya

Deskansvarlig: Siri Vaggen Olsen

Fotoansvarlig: Lars Åke Andersen

Redaksjonssekretær: Lise Swensen

Internettansvarlig: Per Steinar Moen

Redaksjonen: Marte Holmemo, Åsgeir Johansen, Magnus Clough, Vegard Bønes, Ola Bratlie, Rune Sævik, Elin Førsund, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Johanne Skoe Jakobsen, Linda Dahl, Kjersti Nielsen, Marit Bugge, Sondre Knutsen, Åse Katalin Macsali, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Bartnes, Ingvald Rullestad, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielsen, Kristian Misund, Kai Arne Hansen og Aslak Haanshuus.

Trykk og opplag: Bladet Tromsø, i et opplag på 5000

Annonsepris: Kontakt oss for tilbud

Neste deadline: 25. september 1997

Neste utgivelse: 1. oktober 1997

Studentar og politikk:

Vi har politisk innsikt - men er passive

Årets stortingsval er omsider unnagjort. Men valkampen kom aldri hit til universitets-bygningane i Breivika. Tromsø-studenten anno 1997 er i beste fall kanskje litt politisk interessert, men definitivt ikkje politisk aktivist.

I følge våre offisielle statistikk skal visstnok berre knapt 1 prosent av all ungdom i aldersgruppa 15-25 år vere medlemmer av ungdomspartiorganisasjonar. Med andre ord skulle dette då bety at bortimot 99 prosent er ikkje-medlemmer. Men å ha betalt medlemskontigent til f.eks. AUF eller Unge Høyre er vel ikkje tilstrekkeleg for om ein person skal reknast som politisk aktiv eller ei. For som kjent er vanlegvis berre ein brøkdel av ungdomspartia sine medlemmer aktive på lokalt, regionalt- og eller rikspolitisk nivå. Og blant dei som tilhøyrrer kategorien politisk aktive er det igjen kun ein liten hard kerne som kan kallast politiske aktivistar.

Politiske studiefag

Tromsø-studenten studerer mein gjerne fag der politikk er

ein viktig del av pensum. Eksempelvis blir statsvitar-studentane førelest om det politiske systemet, juss-studentane puggar lover som er vedtekne i Stortinget, samfunnsplanleggings-studentane prøver å lære seg modellar og teoriar for nettopp politisk plan-legging, sosialøkonomistudentane reknar ut kva politikken kostar og historie studentane studerer mellom anna tidlegare tiders politikk. Men sjølv om svært mange av studentane altså studerer dei politiske tilhøva dagen lang, så står det paradoksalt nok heller dårleg til med det politiske engasjementet i studentmiljøet i Tromsø.

Lite utadretta

Her ved UiTø finn vi riktig nok dei aller fleste student- og ungdomspolitiske organisasjonane

representert blant studentane. Men det politiske engasjementet til desse organisasjonane syster hovudsaklig mest å vere knytta til studentpolitisk internt arbeid.

Aktivist-aktivitetar som eksempelvis politiske demonstrasjonstog, vekkingsmøter, stands, medlemsvervingskampanjar og studiesirkular førekjem svært sjeldan no til dags. På oppslagstavlene rundt omkring på fakulteta er det no til dags symptomatisk nok mykje vanlegare å bli invitert til opne vekkingsmøter i kristeleg organisasjonar som Ny Verden og Tromsø kristne studentlag enn opne politiske vekkingsmøter i studentmiljøet. Og heldig er den som greier å finne studentar som ikler seg jakkemerker med politiske bodskapar i dag.

Har innsikt

Alt tilseier vel at studentar som i det pensumfaglige studerer politiske problemstillingar dagen lang i årevis burde vere godt kvalifiserte til å engasjere seg aktivt i politikken. Truleg har Tromsø-studentane ganske så høg politisk innsikt samanlikna med landsgjennomsnittet. Men tydelegvis er det slik å forstå at det store fleirtal av politisk innsiktsfulle studentar rett og slett vegrar seg overfor å ta aktivt del i politisk verksemd. Mange vil naturleg nok finne dette faktum uhyre paradoksalt. For innanfor dei ikkje-akademiske miljøa er det vel ofte slik at folk unngår aktiv politisk deltaking nettopp fordi dei meiner det politiske system framstår som altfor akademisk - og dermed, ifølge desse, altfor komplisert.

Lite ull

Men det er no egentleg veldig komfortabelt å sleppe å engasjere seg aktivt i politikken. Mannen som skulle klippe grisen måtte tilslutt innrømme at dette vart «mykje skrik og lite ull». Mange vil sikkert hevde at so-leis kan også seiast om politikken. Somme hevdar at ved aktiv politisk deltaking kan ein risikere å tape alt og vinne bortimot ingenting. Men politisk engasjement handlar først og fremst om å ville ta ansvar for det som skjer i samfunnet. Kanskje har politikarane seg sjølv å takke for at så altfor få orkar å engasjere seg aktivt i politikken, men samfunnet vårt blir i alle fall ikkje betre av at færre og færre fattar fleire og fleire politiske vedtak.

U Hallgeir Løland Torpe

Vi studerer politikk dagen lang, men vårt politiske engasjement er ikkje lenger som i gode gamle dagar.

Hemmelig kjempetilbud

Overnatte i et slott i Bayern, et fyrtårn i New England eller en trehytte i den australske regnskogen, for hundre kroner?

U Ørjan Haugholt

Alle dere som skal ut og reise i løpet av året (før august 1998) kan spare store summer - helt gratis! Tromsøstudentene har fått tilbud om gratis medlemskap i den norske grenen av verdens største overnattingskjede, Hostelling International Norway / Norske Vandrerhjem, men det er det ingen som vet. Norske Vandrerhjem kan tilby overnatting i moderne vandrerhjem i verdens storbyer, samt mer eksotiske overnattingsmuligheter som trehytter og seilskutekahytter. Kanskje spesielt interrailere, men også andre reisende vil nok sette pris på rundt fem tusen billigere overnattingsmuligheter i over 70 land - også i Norge. Derfor er det litt synd at dette tilbudet ikke er blitt gjort godt nok kjent for studentene.

På Hovedbygget, og rundt omkring på fakultetene, ligger det et stort antall brosjyrer med medlemskort. Noen av disse ble delt ut under registreringen, men etterhvert ble de bare liggende i en haug på et bortgjemt bord utenfor Aud. Max.

Torkjell Sandanger har medlemskap i massevis.

FOTO: BØRGE IVERSEN

Prøveprosjekt

Tilbudet er et prøveprosjekt i Tromsø, Agder og Trondheim i samarbeid med Studentsamskipnaden. Line Andreassen ved Norske Vandrerhjem forteller at de har fått god respons fra studentene i Trondheim, men der har de en kontaktperson ved hvert institutt siden det er et så stort universitet. Ved Universitetet i Tromsø har studentsamfunnet nå sagt seg villig til å gi disse gratis-brosjyrene til alle som kommer innom kontoret deres og spør etter dem, men de har ikke kapasitet til å aktivt dele dem ut. Torkjell Sandanger på Samfunnets kontor sier at det godt kunne ha fulgt et par plakater med i eskene med brosjyrer. Han

har brosjyrer i eskevis, men ingen andre har hørt et ord om dette samarbeidsprosjektet mellom Norske Vandrerhjem og Studentsamskipnaden.

Medlemskortet

Norske Vandrerhjem må ha en kopi av kortet i utfyllt stand, slik at man blir registrert som medlem, men du trenger altså ikke sende selve kortet da det er stemplet og klart til bruk. Når de har registrert deg med navn og adresse, får du løpende informasjon om vervekampanjer og alle fordelene som kommer i tillegg til rimeligere overnatting

Vil du oppleve Russland?

Er du lei av å traske opp og ned Storgata? Se de samme gamle folka hver dag? Kunne du tenke deg å studere i et annet land? Da ønsker Universitetet i Arkhangelsk deg velkommen.

U Liv Brita Brodal

Siden 1991 har Universitetet i Tromsø samarbeidet med Pomor- Universitetet i Arkhangelsk om utveksling av elever. Hvert år kan ti elever utveksles fra hver skole. Og her kommer du inn. Svært få melder sin interesse, og universi-

tetet sliter dermed med å fylle opp plassene i Arkhangelsk.

Ved universitetet i Arkhangelsk kan du studere geografi, naturfag, historie, språk, litteratur og juss. For å søke må du kunne gjøre deg forstått på russisk, samt være registrert og ha studert ved universitetet her i Tromsø.

Du får dekket reisekostnader inntil 6.450 kroner, i tillegg

til en stipendstøtte på ca. 200 kr. måneden. I tillegg kan du søke støtte fra Lånekassen, men da må utvekslingen inngå som en del av graden din.

Høres dette ut som noe for deg, kan du kontakte konsulentten for internasjonale studier på 77 64 49 61, eller besøke ham på kontoret ved ekspedisjonen i Hovedgården.

Arkhangelsk har mer å by på en Lenin.

ARKIVFOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

– Studentene skal ikke betale

«Universitet har ansvaret for finansiering av IT-tilbudet». Dette slo studentstyret fast, da de på et ekstraordinært studentstyremøte behandlet IT-utvalgets endelige innstilling.

U Martin Tjersland

Da saken var oppe til behandling på det forrige ordinære studentstyremøtet, var studentstyret nær å forkaste hele rapporten. I stedet ble det vedtatt å utsette saken til et ekstraordi-

nært studentstyremøte.

Egen IT-gruppe

Videre ble det nedsatt en egen IT-gruppe som skulle utarbeide et forslag til vedtak. Denne IT-gruppen bestod av studentstyreleder Eidi Ann Hansen, Universitets- og Høgskoleansvarlig Ingulf Nordahl, Per Harald Myrvang (MatNat), Pål D. Ekran (MatNat) samt Tom Gyldland (MatNat).

Universitetets ansvar

Gruppens innstilling var at IT-utvalgets rapport var ambisiøs og framtidsretta, men understreket samtidig

at finansieringen ikke skulle hvile på studentenes skuldre. Studentstyret vedtok innstillingen med en del viktige modifikasjoner. Blant annet slo studentstyret fast at IT er et viktig studentbehov og at det er Universitet som har ansvar for kostnadene ved utbygging av IT-dekningen ved UiTø.

Viktige behov

Universitets- og Høgskoleansvarlig i Studentstyrets arbeidsutvalg Ingulf Nordahl er glad Studentstyret kunne enes i denne saken.

– Det ville vært synd dersom IT-rapporten hadde blitt forkastet som

følge av mindre uenigheter innad i Studentstyret. IT-rapporten peker tross alt på en rekke viktige behov som per i dag ikke er dekket.

– Dessuten kommer IT-utvalget med flere gode forslag til utbedringer, for eksempel tilbud om e-postadresser til alle studenter.

Han understreker imidlertid at det var viktig å få fram at studentene ikke må belastes økonomisk.

– Tilgang på PC-er og viktige nettjenester bør være gratis for alle studenter, avslutter han.

– Universitetet feilvurderer

SVF-student og vararepresentant for Moderat liste i Studentstyret Torbjørn Flaatten, reagerer på uttalelsene som universitetsledelsen kom med i forrige nummer av Utopia.

U Per Steinar Moen

Universitetsledelsen mente at det ikke går an å øke antall studieplasser sørpå dersom man har en målsetning om å få bygd ut universitetet i Tromsø. Flaatten mener at universitetet heller bør satse på et bedre IT-tilbud.

Han mener at universitetsledelsen feilvurderer det utdanningspolitiske klimaet når de vil satse på tvang for å få studenter til Tromsø.

– Universitetet må heller satse på positive virkemidler som et godt IT-tilbud, og markedsføre fordelene ved å studere på et lite universitet, sier Flaatten. Videre mener han at universitetsledelsen selv må ta ansvaret for at universitetet mangler en helhetlig informasjons- og rekrutteringsstrategi.

Advarsler

– Det har ikke manglet på advarsler om at dette kunne bidra til svikt i studenttilstrømningen. Når man for første gang på flere år opplever en slik svikt må universitetsledelsen gå i seg selv og spørre hva man kan gjøre bedre her på universitetet og ikke bare begynne å mase om statlig styring av studentene, kritiserer han.

– IT-situasjonen i Tromsø er verre enn ved de andre universitetene målt ut fra antall PC-er per student. Hvis det ikke kommer strakstiltak kan man risikere at flere laveregradsstudenter enn tidligere vil forlate Tromsø til fordel for andre universiteter. Universitetsledelsen må heller ikke undervurdere at mange laveregradsstudenter føler seg dårlig behandlet i forhold til andre grupper og at det er i ferd med å bre seg en negativ stemning blant studentene med utgangspunkt i dårlig IT-tilgang. Dette kan faktisk vise seg å være en av de viktigste forklaringene på nedgangen i antall studenter denne høsten, mener Flaatten.

Hovedfag

Flaatten understreker at dette er annerledes i forhold til hovedfagsstudiene, og han hevder at det trolig er bedre å studere hovedfag ved UiTø enn ved noe annet universitet på grunn av god veiledningskapasitet og at de vitenskapelig ansatte gjennomgående har en positiv og velvillig innstilling til studentene sine.

– Utgangspunktet for UiTø's arbeid

Bærbar eller stasjonær. Flaatten er ikke i tvil om hva administrasjonen bør satse på i arbeidet med å utbedre arbeidssituasjonen for studentene.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

med utbygging av student-IT bør være at det er universitetet som har ansvaret for å bære omkostningene ved student-IT, sier Flaatten.

Han mener det vil være uklokt i forhold til studentrekruttering om tromsøstudentene skulle betale for tjenester som andre universitetsstudenter får gratis.

Økonomisk forsvarlig

– Man kan ikke utelukke at forslaget om bærbare PC-er i trådløst nett en gang i framtida kan bli en god løsning. Universitetet har imidlertid et ansvar for å velge løs-

ninger som er økonomisk forsvarlig nå og da må man prioritere stasjonære PC-er fordi det denne typen teknologi er atskillig rimeligere enn bærbare PC-er i et trådløst nett, mener Flaatten.

Vil ha PC-er

Studentutvalgene ved SVF, humfak og jurfak samler nå inn underskrifter for å få universitetsledelsen til å skjønne at den prekære IT-situasjonen med disse fakultetene må utbedres nå.

U Per Steinar Moen

Konstituert leder Ståle Berglund er svært misfornøyd og kritisk til IT-utvalgets arbeid.

– Ideen med at alle studentene bør ha en egen bærbar PC som kobles opp mot et trådløst nettverk er en slags utopia. For det første settes dette prosjektet i gang for sent, og dessuten vil løsningen med bærbare PC-er bli alt for dyr for den enkelte student, klager Ståle Berglund.

Han er spesielt misfornøyd med at utvalget ikke har kommet fram til en finansieringsordning. Utvalget legger blant annet opp til at Lånekassa skal gi et PC-stipend, men det er høyst usikkert om dette vil la seg gjennomføre politisk.

I ryggen

Ståle Berglund håper at underskriftskampanjen vil bekrefte at fagutvalgene, med sine kritiske synspunkter, har studentene i ryggen. Det er liten tvil om at fagutvalgene mener alvor.

– Dagens IT-tilbud er alt for dårlig. Derfor bør universitetet bygge ut stasjonære PC-er som alle kan bruke så fort som overhodet mulig, avslutter Ståle Berglund.

Dette er IT-utvalget

Universitetsstyret ved Universitetet i Tromsø har nedsatt et utvalg som fikk mandat til å utrede hvordan den katastrofale IT-situasjonen ved universitetet skulle utbedres. Konklusjonene er nå klare, og i all hovedsak konsentrerer utvalget seg om å bygge ut en in-

frastruktur med et trådløst nettverk. På denne måten kan studenter med bærbare PC-er koble seg opp til universitetet sitt nettverk ved hjelp av såkalte radiomodemere.

Utbyggingen av stasjonære PC-er skal de forskjellige avdelingene og fakultetene selv

stå for, mens klargjøringa av det trådløse nettverket vil være selve universitetet sitt ansvar.

Mange studenter har vært kritiske til at det er studenter som skal betale en stor del av universitetets IT-satsing ved kjøp av bærbare PC-er.

PIZZA HUSET

25
år

Det eldste
treffstedet for
studenter i byen

Skippergt. 44 • 9008 Tromsø • Tlf 77 68 44 10 • Fax 77 61 07 95

- ◆ Ny-y-ydelig pizza
- ◆ Studentrabatt
- ◆ TSI-medlemsrabatt
- ◆ Gratis møtelokaler for lag og foreninger

Åpningstider:

ma, ti og on	11.00 - 23.30
tor og fre	11.00 - 24.00
lørdag	12.00 - 24.00
søndag	12.00 - 23.30

Prøv også vår avd.
nord på øya:

UTSIKTEN

PIZZERIA & CAFE

STAKKEVOLLAN FORRETNINGSSENTER
9018 Tromsø • Tlf. 77 67 67 66 - Fax 77 67 67 65

Bringing
av pizza

Tlf. 77 68 44 10

Hamna, Kroken og Kvaløysletta: kr. 50,-
Tromsøya (ekskl. Hamna) og
Tromsdalen: kr. 40,-

Spesielle og allminnelige fagbøker og materiell får DU hos EN SPESIELL BOKHANDEL i DET SPESIELLE ÅRET DU er inne i. Vi legger SPESIELT vekt på at DU trives hos oss og at DU får det DU trenger.

SPESIALBESTILLINGER koster ingenting ekstra.

Kan DU ikke komme innom, sender vi gjerne til DEG, og legger SPESIELT vekt på at det går samme dag som du ringer, fakser m.v.

VELKOMMEN TIL SJØGATA 31/33 - 2. ETG.
SPESIELL SERVICE FÅR DU HOS OSS.

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø

Bok- og papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr. : 77 68 35 40

Telefaxnr. : 77 68 53 01

E-mail : Centrum@icenet.no

(<http://www2.salgsnett.no/centrumlibris>)

Her skal du få et valg du skjønner poenget med.

ALCATEL

One Touch EASY er den nye suksess-telefonen fra Alcatel.
Den er liten og lett og kan brukes sammen med vanlige batterier.
Taleid: 6 timer. Beredskap: 120 timer.

Ja, du får faktisk flere valg. Med klare alternativer.

Først velger du farge. Grønn eller blå? Gul eller rød? Kanskje mørk grå?

Så velger du om du vil leie eller eie. Betal 299 kroner fast hver måned, så får du mobiltelefonen og kan ringe for 200 kroner måneden. (Hvis du ikke bruker opp hele beløpet, overfører vi resten til neste måned.) I tillegg kan du sende 100 tekstmeldinger.

Alternativet er

å kjøpe telefonen.

Da betaler du 1990 kroner når du tegner NetCom abonnement. Godt valg.

	Leie	Eie
Mobiltelefon	Alcatel One Touch EASY 99,- pr. mnd. (Etter 24 mnd. eier du telefonen.)	Alcatel One Touch EASY 1990,-
Abonnement	NetCom Kontroll Plus 200,- pr. mnd. (Du kan ringe for hele beløpet.)	Når du tegner valgfritt NetCom abonnement for 12 måneder
I alt	299,- pr. mnd. (Mobiltelefon + abonnement.)	

Leieprisen forutsetter tegning av NetCom Kontroll Plus abonnement med 24 mnd bindingstid. Hvis kontrakten brytes for bindingstidens utløp, må du betale kr 1500,-. Når du tegner NetCom Kontroll Plus, må du betale innmeldingsavgiften på 300 kroner i butikken.

3 års garanti på mobiltelefon-
apparatet du kjøper hos oss.
Gratis lånetelefon ved reparasjon.

NÅR DU TRENGER MOBILTELEFON.

Ring gratis på grønt nummer 800 33 360 og få informasjon om din nærmeste Klart Svar butikk.

Et år mindre til hovedfag

Går forslaget som Universitetsrådet nå har ute til høring igjennom, kan veien til hovedfag ved det historisk-filosofiske (HF) og de samfunnsvitenskapelige (SV) fakultetene forkortes med et år.

– Ideen om å forkorte studietiden synes jeg er helt riktig, sier rektor Tove Bull.

U Marit Helene Stensen

Rektor vil likevel presisere at forslaget som nå er ute til høring nok vil få mange nye innspill før det er sluttbehandlet:

– Det er flere spørsmål med modellen som må besvares før den kan settes ut i livet. Likevel tror jeg at modellen kan fungere dersom det gis klare retningslinjer i en del saker, sier Bull.

60 vekttall

Forslaget kommer fra en en cand. mag. utredning gjort ved NTNU i Trondheim. Forslaget går ut på å innføre en kjerne- del i hovedfagsstudiet på 60 vekttall mot dagens 80. Denne delen vil bestå av første semester (10 vekttall), mellomfag (30 vekttall), og ett grunnfag (20 vekttall). Dette vil forkorte den totale studietiden fra 6 til 5 år.

– Det å forkorte studietiden frem mot hovedfag er et ledd i en historisk utvikling. Da jeg var ung var kravet to mellomfag i tillegg til et grunnfag. Hovedtanken bak er en harmonisering til studietiden internasjonalt og den studietiden realistene har. For eksempel kan jeg nevne at en Bachelor Degree i Europa er på 3 år.

Slik det er i dag er studiet slett ingen snarvei til brødfatet. Etter en svært lang utdanning kan det være vanskelig å få jobb. Studiet er nok fremdeles preget av den opprinnelige intensjonen, som var å utdanne lærere. Sånn sett er ikke cand. mag. en god grad, noe som må gjøres noe med, sier hun.

Selvstendig grad

Utvalget foreslår også at cand. mag. på 80 vekttall skal beholdes som en selvstendig grad. Dette har fått NSU (Norsk Studentunion) til å sette søkelyset på de som går til hovedfag med bare 60 vekttall i sekken for så å falle av:

– Jeg deler bekymringen med NSU for de som eventuelt går direkte til hovedfag med 60 vekttall uten å fullføre hovedfaget. Disse vil jo ikke ha noen grad etter flere års arbeid. Det er et av spørsmålene som må besvares. Det må være mulig å skaffe seg en hel cand. mag. grad relativt raskt i slike tilfeller, mener rektor.

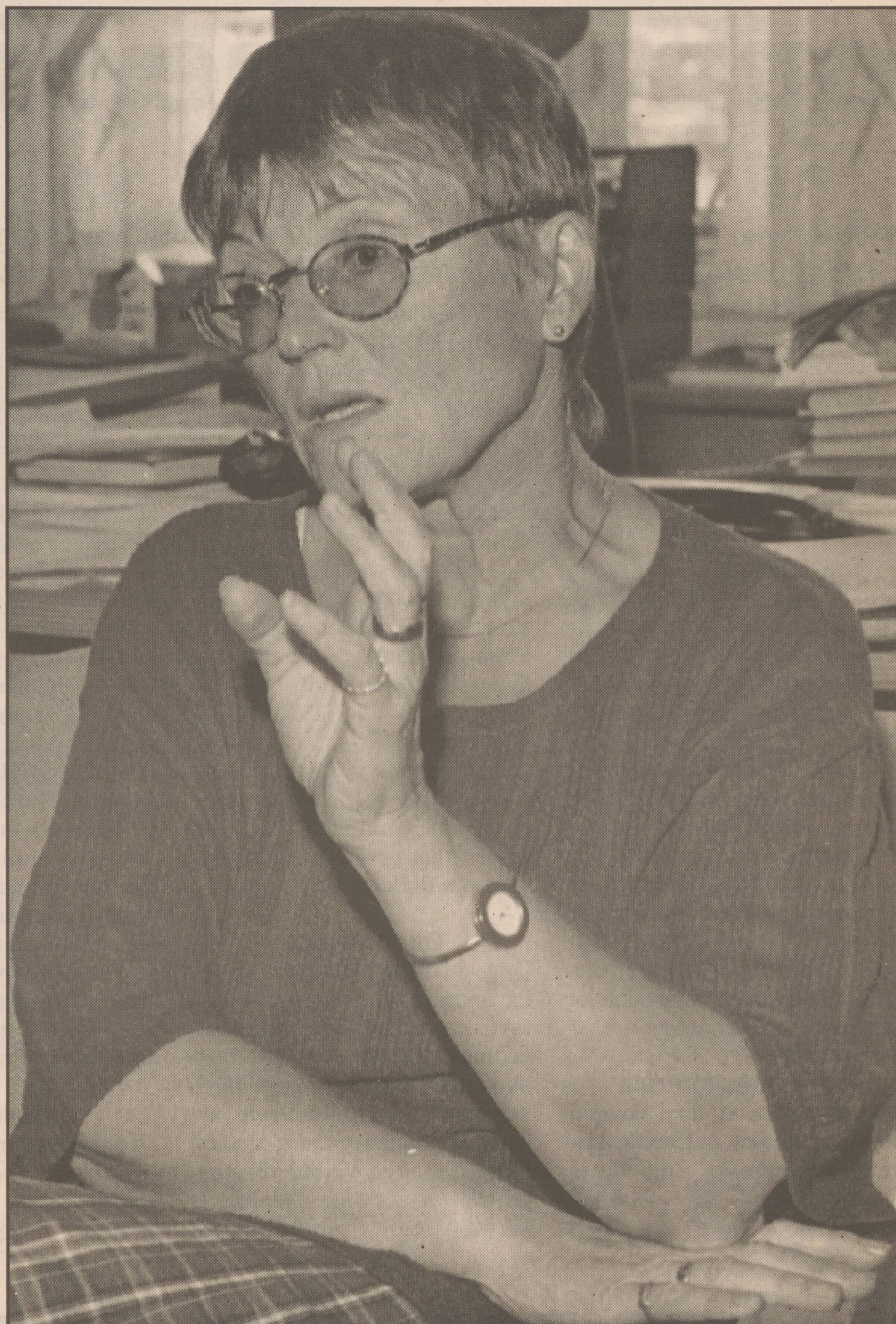
Bekymret for småfag

NSU har uttrykt bekymring for studenter på smalere fag i form av semesteremner dersom det blir en kjerne- del på bare 60 vekttall. En slik endring vil gjøre det svært vanskelig å supplere mellomfaget og grunnfaget med småfag. Også her deler rektor NSU sin bekymring:

– Det er en relevant motforestilling. Det er et problem at de små fagene vil kunne falle mellom to stoler, noe vi må ta hensyn til. Dette er en av mange spørsmål som må besvares før forslaget kan settes ut i livet, sier Bull.

Rektor Tove Bull støtter forslaget om kortere vei til hovedfag, men mener det er en del fallgruver som må unngås.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

– For drastisk

Leder i NSU, Anne Rygg, vil ha 70 vekttall i stedet for de 60 som er foreslått. Dette for å sikre bredden i hovedfagsstudiet. PRESSEFOTO

Norsk Student Unions leder, Anne Rygg, synes ideen om å senke adgangskravene til hovedfagsstudiet er god, men at en reduksjon til bare 60 vekttall er for kraftig kost.

U Marit Helene Stensen

– Vi i Norsk Studentunion (NSU) mener at kravet heller bør senkes til 70 vekttall. 70 vekttall er nødvendig for å sikre at studentene får mulighet til å fordype seg i fag man har valgt innenfor hovedfagsgraden. Dette gir bedre og mer modne studenter som er forberedt til noe så krevende som et hovedfag jo er. I tillegg vil det gi hovedfaget den nødvendige tyngde.

Bredde

70 vekttall vil sikre en bredde i graden som ikke 60 vekttall vil gjøre. Da er muligheten åpen for å studere semesteremner som 60 vekttall ikke vil gi rom for. Slike semesteremner vil være et viktig supplement til en grad. For eksempel vil en student med kombinasjonen historie og litteraturhistorie kunne dra stor nytte av et semesteremne i latin. En an-

nen mulighet en kjerne- del på 70 vekttall gir er naturligvis muligheten til å ta to mellomfag, isteden for ett. Kort og godt gir 70 vekttall studentene muligheten til å velge om de vil gå i bredden eller i dybden. I tillegg vil dette sikre de viktige småfagene studenter, noe det er lite rom for med bare 60 vekttall, sier Rygg.

Uten sikkerhetsnett

NSU kaller en slik rendyrket kjernemodell «Klippeklatring uten sikkerhetsnett»:

– Hva med de som av ulike grunner faller av hovedfaget? De vil jo stå igjen uten noen som helst grad etter flere års studier slik forslaget er i dag, sier Rygg. NSU skisserer imidlertid opp en alternativ løsning dersom man går inn for en kjerne- del på 70 vekttall isteden for 60. De resterende 10 vekttallene man da trenger for å få de 80 vekttallene den selvstendige cand. mag. graden krever vil man få i løpet av det første semestret på hovedfag. Disse poengene vil komme i form av forskjellige kurs som allerede er obligatoriske på hovedfag. Forskjellen er bare at de blir samlet i det første semestret. Skulle man hoppe av hovedfaget vil man da ha de 80 poengene som trengs til en cand. mag. grad i bakhånd.

– Vi er svært bekymret for de studentene som risikerer å ende opp uten noen som helst grad etter flere års studier dersom de hopper av hovedfag, avslutter Rygg.

Hovedfagsstudentene eier oppgavene sine

Etter en del usikkerhet angående opphavsretten til hovedfagsoppgaver, har det nasjonale universitetsrådet kommet med en klar anbefaling til universitetene og høyskolene. Beskjeden er klar: Hovedfagsstudentene har den fulle og hele opphavsretten til sine egne oppgaver.

U Per Steinar Moen

Universitetsrådet har bedt den fremste juridiske ekspert på dette området, professor Birger Stuevold Lassen ved Universitetet i Oslo, om å komme med et notat rundt problemstillingen om opphavsretten til slike oppgaver.

– Veldig mange hovedfagsstudenter er ikke klar over at de ene og alene har opphavsretten til sitt arbeid, selv om de har fått betydelig assistanse under oppgaven av blant annet veilederen, forklarer Ingulf Nordahl ved Studentstyrets arbeidsutvalg. Nordahl har også jobbet for Jusshjelpa i Nord-Norge.

Hovedfagskontrakt

Opphavsretten er ikke nevnt i noen reglement angående hovedfagsoppgaver, og dette

spørsmålet blir heller ikke klarlagt i hovedfagskontrakten som blir skrevet under av student og veileder.

– Jeg synes dette poenget bør inn i kontrakten, slik at både student og veileder fra starten av har fullstendig klarhet på dette området, sier Ingulf Nordahl videre.

Det har vært en lang diskusjon i vår etter at Studvest, studentavisa i Bergen, tok opp denne problemstillingen. På tross av dette har det vært stor uenighet fram til det siste.

Økonomiske forhandlinger

På andre universiteter har det faktisk vært episoder hvor hovedfagsstudentene har gått inn i økonomiske forhandlinger med veilederen ved publisering av deler av oppgaven. Og det er faktisk mange veiledere som

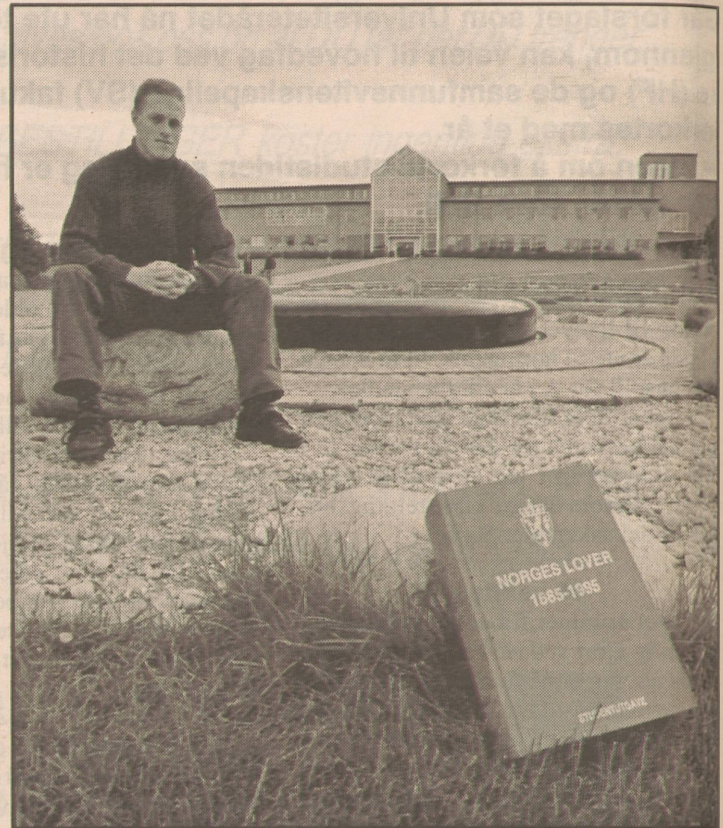
enda mener at de har opphavsrett til materialet, men dette blir helt klart tilbakevist av professor Birger Stuevold Lassen.

I dette ligger at ingen andre enn studenten kan utnytte hovedoppgaven på noen måte, uten særlig hjemmel, heter det i skrivet som har blitt sendt rundt til samtlige universiteter fra Universitetsrådet.

– Det skulle egentlig bare mangle. Hovedfagsstudentene får hjelp fra mange hold under arbeidet med oppgaven, og hvorfor skal veileder få mer rett til oppgaven enn de andre som hjelper studenten med oppgaven, spør Ingulf Nordahl. Han er fornøyd med at det endelig har kommet en avklaring på dette spørsmålet.

Reglement

I dag er det kun Landbrukshøgskolen på Ås som har satt dette

Ingulf Nordahl ved Studentstyret ved Universitetet i Tromsø er lykkelig over at det en gang for alle har blitt fastslått at det kun er hovedfagsstudenten som har opphavsrett til egen oppgave.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

inn i sine lokale reglement.

– Universitetsrådet er det høyeste organet for universitetene, og medlemsinstitusjonene skal innrette seg etter dette rådet, sier Nordahl. Derfor håper

at han at Universitetet i Tromsø snart kommer til å fastslå Lassens juridiske avklaring i sine reglement.

Ingen frelseoffensiv

Tromsø kristelige studentlag skal gi ut femten tusen eksemplarer av Lukasevangeliet: –Målet vårt er å ta livet av myter og fordommer rundt kristendommen, sier styringsgruppa.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

Fra 22 til 29 september arrangerer Tromsø Kristelige Studentlag en bibelaksjon. I løpet av en snau uke vil de gi ut femten tusen eksemplarer av Lukas evangeliet, i tillegg til at en rekke arrangementer vil finne sted.

U Kjersti Nielsen

For et par år siden ble aksjonen «Big Idea» med stor suksess arrangert i England, sier leder for aksjonsgruppa i Tromsø, Eldar Arne Henden. Da ble en halv million eksemplarer av Lukas evangeliet delt ut, og det er et liknende opplegg Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag nå skal sette igang. Det er første gang en slik landsdekkende aksjon blir arrangert i Norge, og det er opp til de lokale lagene hvordan de vil legge den opp.

Tilrettelagt hefte

– Vi kommer til å dele ut spesielle versjoner av Lukas evangeliet, sier styringsgruppa for aksjonen. Dette er et hefte tilrettelagt for de som ikke er vant til å lese i Bibelen, og det inneholder en rekke hjelpemidler som

ordforklaringer, historisk bakgrunn og hva man kan gjøre videre dersom man ønsker å lese mer.

Medlemmene i Laget kommer til å være godt synlig under hele uka, og vil stå på stand på de forskjellige fakultetene. Videre vil det arrangeres for eksempel studentgudstjeneste, og seminarer.

Samtalegrupper

I oktober kommer samtalegrupper til å bli arrangert som en del av etterarbeidet rundt aksjonen. Styringsgruppa ser helst at disse skal bestå av flere ikke kristne enn kristne. De synes det er viktig å legge vekt på at dette vil være et forum der man kan stille eventuelle spørsmål man har til kristendommen og det å tro. Det kommer ikke til å bli høytylflyvende teologisk prat, men holde seg på et enkelt nivå. Idealet er en gruppe der man

fra før av kjenner hverandre så tonen blir fortrolig og personlig. Dersom man ønsker å være med på en slik samtalegruppe, binder man seg for tre ganger, men etter det er det helt opp til den enkelte om de vil fortsette.

Myter og fordommer

Det er viktig å poengtere at dette ikke er en frelseoffensiv fra vår side, sier Henden. Med denne aksjonen ønsker vi først og fremst å ta livet av myter og fordommer rundt kristendommen. Vi ønsker å vise poenget med kristendommen, og vil med samtalegruppene gi folk en mulighet til å stille spørsmål de eventuelt må ha, uten dermed å kunne garantere svar. Styringsgruppa sier at noe av målet med aksjonen er å få folk til å stoppe opp i hverdagens vrimmel for å tenke og reflektere litt over livet, men vi ønsker på ingen måte å presse vår tro på noen, sier de.

Leder av medisinerstudentenes humanitæraksjon, Gry Klouman Bekken, er storfornøyd med avviklingen av torgdagen sist lørdag.

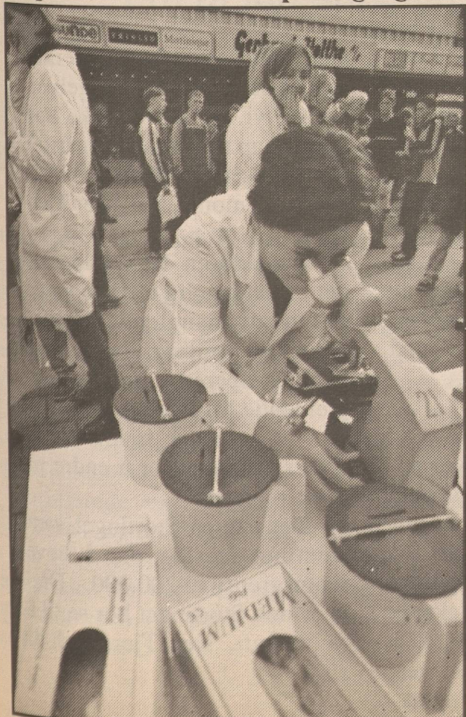
FOTO: MARTIN TJERSLAND

Sæd, kuøyne og høyt blodtrykk

— Hva gjør alle disse sykehusfolka her?, lød spørsmålet blant bygjengerne sist lørdag, for på torget krydde det av folk i hvite legefrakker som sang, stekte vafler, skar i kuøyne, holdt førstehjelpskurs og målte blodtrykk.

Førstehjelpskurs og sædceller i mikroskop var blant tilbudene på torgdagen.

U Magnus Vestvik

En sprudlende torgaksjon ble gjennomført av medisinerstudentene lørdag 13 september. Medisinerstudentene i Tromsø sluttet helhjertet opp om den landsomfattende humanitæraksjonen for å opprette en helsestasjon i Bukavu i det krigsherjede Kongo.

Folkehav

I et hav av politiske meninger i valginnspurten brøt Tromsøs medisinerstudenter i gjennom for å vise medmenneskelighet, solidaritet og for å glede de som hadde tatt veien til byen på denne lørdagsformiddagen. Det vrirlet av legeaspiranter i hvite frakker i kontrast til de grå politikerne. Arrangementet var imponerende. Det var organisert flere aktiviteter og tilbud hvis en ønsket å støtte aksjonen.

Mange aktiviteter

En kunne skaffe seg en operasjonshanske fylt med helium, spise vafler, kjøpe lodd, betrakte levende sædceller i mikroskop, dissekere kuøyne, ta seg en tur i byen i sykeseng, friske opp førstehjelpskunnskapene eller få målt blodtrykket. Alt mot et bidrag til aksjonen, mulighetene til å kvitte seg med penger på en hyggelig måte var mange. Musikere fra flere verdensdelar stilte opp og skapte en musikalsk ramme rundt aksjonen.

Bredt samarbeid

Gry Klouman Bekken er leder for aksjonen i Tromsø. Aksjonen er landsomfattende og har pågått hele denne uka i alle de fire universitetsbyene. Den er et samarbeidsprosjekt mellom Norske Medisinstudenters Forening og humanitærorganisasjonen SOS-barnebyer. Målet er å sikre primærhelsetjeneste til barna i barnebyen og alle som bor i området.

Stort arrangement

Det er fjerde gang at Norske Medisinstudenters forening arrangerer en humanitæraksjon, den første var i 1991 og siden har det vært en annen hvert år. Årets aksjon har vært planlagt i ett år. Her i Tromsø har arrangementene pågått siden tirsdag. Tirsdag var det bamsesykehus for barna. Onsdag ble det arrangert Intimkonsert i Domkirka. Samme dag ble det avholdt debatt i MH-

bygget. Gry er kjempfornøyd med aksjonen.

Torgdagen

—Vi har tatt mål av oss å gjøre det morsomt å samle inn, da blir det også morsomt å gi.

Alle har gjort sitt for å få folk i alle aldre til å trives. Hun vil ellers trekke fram to flinke folk, nemlig Runa Andreassen og Anita Amundsen, som var arrangementsansvarlige for torgdagen. De har jobbet over et år med årets aksjon. De er strålende fornøyd både med arrangementet og de andre studentenes innsats. En hektisk innspurt har imidlertid gjort at det ikke har vært mye tid til studier.

Viktig markering

—Dette har vært en veldig fin måte å markere medisinstudentene utad, poengterer Runa.

Noen av tilbudene har vært måling av blodtrykk og førstehjelpskurs. Det har foregått i seriøse former og har vært utført av 6.-års studenter.

Alle medisinstudentene har deltatt i aksjonen. De har gått på dørene til folk og drevet bøsseinnsamling.

—Vi viser hva medisinstudentene driver med, det er nok ukjent for folk flest. Derfor er det viktig også for medisinstudentene å markere seg i samfunnet. Helsevesenet er en del av samfunnet — ikke et lukka miljø.

Nytt språk på tre kvelder

I løpet av tre kvelder på universitetet, lover Tromsø Esperantoklubb at du vil lære verdens enkleste språk.

U Per Steinar Moen

– Vi kommer til å holde fire helgekurs i Esperanto, to for nybegynnere og to forviderekomne, forklarer Marianne Lund ved Tromsø Esperantoklubb. Begge kursene vil bli holdt av kjente esperantolærere. Esperanto ble konstruert av den polske legen L. Zamenhof for nøyaktig 110 år siden, og ideen var å skape et rettferdig og enkelt språk.

Nasjonalspråk

– Nasjonalspråk er sterkt knyttet til landets kultur, og slike språk er ofte uegnet til samtaler mellom mennesker fra forskjellige land. Dessuten er de svært vanskelig å lære fordi språket har utviklet seg på merkelige måter i mange hundre år, sier Marianne. Zamenhof er den eneste som har klart å konstruere et språk som i en viss grad har hatt en gjennomslagskraft.

Logisk grammatikk

Språket er bygget opp av en enkel og logisk grammatikk som ikke har unntak. Gjennom et system med mange for- og etterstavelser, kan man lage et nærmest ubegrenset antall ord og nyanser med et begrenset antall ordstammer. I tillegg uttales ord nøyaktig slik som de står skrevet. Alt dette gjør at språket kan læres i løpet av kort tid, selv om du nok må bruke ordboka flittig den første stunden.

– Det er mange fordeler med å lære seg esperanto, slår Marianne Lund fast. Hun lærte seg

Marianne Lund og Marjo Machlik i Tromsø Esperantoklubb ønsker deg velkommen til kurs.

FOTO: BØRGE IVERSEN

esperanto da hun var tretten år, og fant sin ungerske mann Marjo Machlik gjennom interessen for esperanto.

Trespråklig familie

– Vi prater bare esperanto oss i mellom, slår hun fast, og hun regner med at deres barn etter hvert vil lære seg både norsk, ungarsk og esperanto.

Men bortsett fra rent sosiale forhold, er det også andre gode grunner til å lære seg dette språket. Først og fremst gir språket en god oversikt over hvordan språk og grammatikk generelt er bygget opp. Har man først lært

esperanto, er det lettere å lære andre språk. Skal du ut og reise, kan esperanto gi det unike opplevelser. Behersker du esperanto, kan du overnatte hos mange kontaktpersoner over hele verden.

Internasjonal organisasjoner

Det er uklart hvor mange mennesker som prater dette språket, men du finner språket over hele verden. I tillegg planlegges det også å ta i bruk esperanto i flere internasjonale organisasjoner.

– I EU har det for eksempel vært et forsøksprosjekt hvor

samtlig dokumenter først oversettes til esperanto, før de igjen blir oversatt til de respektive EU-språkene, sier Marianne Lund.

Normalt blir alt oversatt fra samtlig EU-språk til samtlig EU-språk. Har man esperanto i «midten», vil man spare mange oversettelsesledd.

U-land

Norge er på mange måter et u-land når det gjelder esperanto.

– Vi er veldig ukritiske til den engelske påvirkningen av språket vårt. Selv prater nordmenn godt engelsk i forhold til

mange andre land, og vi tror at hele verden prater engelsk, sier Marianne.

Men man skal ikke langt ut i Europa en gang før man oppdager at engelsk ikke er så utbredt som man skulle tro.

– Ingen vil angre på å lære seg esperanto, det er både artig og nyttig, avslutter Marianne Lund.

Interesserte kan ta kontakt med Bård Hekland på 77 66 60 55, eller e-post:

kristine@isl.uit.no

Utopia overlever

– Vi har spart på alle plasser hvor vi kunne spare, i tillegg har vi jobbet intensivt for å øke inntektene våre. Derfor klarte vi å betale tilbake det kravet vi fikk fra Troms Fylkesskattekontor.

U Siri Vaggen Olsen

Dette sier redaksjonssekretær i Studentavisen Utopia, Lise Swensen.

For snart ett år siden ba Fylkesskattekontoret i Troms om å få Utopias regnskap til revisjon. Det ble da gjort klart at studentavisen var momspiktig. Dette førte til at studentavisen mottok et krav om etterbetaling av moms for de tre foregående årene. Beløpet med renter var på hele 142.591,- kroner.

Betalingsdyktig

– I motsetning til tidligere har vi i år ikke hatt sivilarbeider, forklarer Swensen.

I tillegg har studentavisen også ført et mer aggressivt an-

nonesalg. Derfor regner avisa med å klare å dekke de utgiftene som vil komme resten av året.

– Men jeg forventer ikke at neste redaksjonssekretær skal bruke studietiden sin på å selge og lage annonser for Utopia. Jeg håper at vi til neste år kan få en ordning som gjør at Utopia ikke trenger å være delfinansiert av Statens Lånkasse for Utdanning, sier Swensen.

Krevende jobb

– Utopia er en liten bedrift som drives av studenter med

lite bedriftskompetanse. Dermed er det umulig å sette seg inn i alle de lover og regler som Utopia må forholde seg til, forteller Swensen.

– Egentlig må vi bare håpe at vi klarer å holde hodet over vannet.

Det kan være nærliggende å tro at andre studentorganisasjoner og foreninger sliter med samme problemet.

Misforståelse

– Vår situasjon skriver seg tilbake til en periode da Utopia hadde så lave inntekter på annonesalg at vi som idealistisk organisasjon ikke var pålagt moms, sier ansvarlig redaktør i Utopia, Martin Tjersland.

– I og med at det har vært en hyppig utskifting av redak-

sjonsledelse i avisa har vi ikke klart å sette oss inn i regelverket og vi har derfor ikke hatt kjennskap til grensen for fritak fra moms. Vi trodde at vi var fritatt fra moms, forklarer Tjersland.

Redaktøren fremholder at det er beklagelig at Utopia på grunn av manglende økonomisk og juridisk kompetanse ikke har operert i samsvar med gjeldende lover og regler.

– Jeg mener imidlertid at det er et behov for å endre på disse reglene.

Det har på Stortinget vært fremmet forslag om å heve momsgrensa til 200.000,-. Dette er noe Stortinget bør se til å få vedtatt, sier Tjersland til slutt.

Pass deg for dobbeltforsikring

Ingrid Hedlund var dobbeltforsikret i Gjensidige og tapte 1350 kroner i året.

FOTO: LISE SWENSEN

*På grunn av regelforvirring hos forsikringsselskapene, kan studenter komme til å dobbeltforsikre seg.
– Da jeg skaffet meg forsikring i Gjensidige, sa de ingenting om at jeg kanskje allerede var forsikret, sier Ingrid Hedlund.*

U Lise Swensen

Før du kjøper deg innboforsikring bør du sjekke med forsikringsselskapet. For kanskje du allerede er forsikret gjennom dine foreldres innboforsikring. Ingrid Hedlund trodde hun var lur, da hun kjøpte seg innboforsikring hos Gjensidige forsikring. I etterkant har hun fått vite at hun allerede var forsikret. Også person- og reiseforsikring får hun over foreldres forsikringsavtale. Nå har hun sagt opp forsikringen, og sparer dermed 1350 kroner i året.

Uklar regel

I betingelsene til innboforsikring heter det at gjenstander som er midlertidig borte fra hjemmet, også dekkes av forsikringen. Men tolkningen av denne regelen hersker det tvil om. Ved Gjensidige her i Tromsø fikk vi forskjellige forklaringer. I salgavdelinga får vi opplyst at skoleelever som er borte fra hjemmet for et år av gangen kommer inn under regelen. På skadeavdelinga som tar seg av skadeoppgjørene har de en mildere tolkning. Inntil du har etablert deg borte fra hjemmet, det vil si anskaffet deg store verdier, samboer, leilighet eller barn, gjel-

der forsikringen til foreldrene dine.

Vær i forkant

Denne regelforvirringen kan føre til at du blir sittende med skjegget i postkassa dersom uhellet er ute for deg. For det slett ikke sikkert at forsikringsselskapet ditt kommer til dekke tapet dersom du får ødelagt eller stjålet noe. Men dette kan du unngå ved å få en skriftlig bekreftelse fra forsikringsselskapet ditt om at du kommer inn under dine foreldres forsikring.

Spør først

Da Utopia ringte rundt til de største forsikringsselskapene om

forsikringstilbud til studenter, var det ingen som opplyste om at foreldrenes innboforsikring i mange tilfeller også gjelder for studenter og skoleelever. Bare på direkte spørsmål, bekreftet forsikringsselskapene at regelen eksisterte. Samme inntrykket sitter studenten Ingrid Hedlund igjen med etter at hun skaffet seg innboforsikring unødvendig.

– Det er jo klart at de er ute etter å tjene penger og derfor opererer de ikke som barnevakt for deg. Du er selv nødt til å orientere deg, og finne ut om du allerede er forsikret, sier Ingrid.

Universitets saksa

750 boliger i vasken

Flere av SiO (Studentsamskipnaden i Oslo) sine bygningsprosjekter har i siste liten blitt stoppet av Oslo kommune. Tomter og områder har blitt for dyre. Kommunen har latt tomter gå til høystbydende, og de har krevd at underjordisk garasje til studentene skal bygges. Det vil si at Studentsamskipnaden ikke har råd til å sette opp boligene.

Byråd Olaf Stene (H) sier at studentboliger er et statlig ansvar, samtidig er kommunen pålagt å finne boliger til andre grupper, og disse prioriteres. Velferdsansvarlig Beate Andersen beskylder kommunen for å stikke kjepper i hjulene for bygging av studentboliger.

(Universitas, Oslo)

Sekt rekrutterer på Blindern

En fryktet sekt som ledes av en engelsktalende inder, rekrutterer nå nye medlemmer på Blindernområdet. Unge kvinner blir oppsøkt og lokket med en modellkarriere. De bryter som regel all kontakt med familie og venner, og blir fortalt at verden utenom sekten er farlig og skadelig. – De blir hjernevasket og forandrer personlighet, hevder kjente av sektmedlemmene.

Politiet kjenner til sekten, men kan ikke gjøre mye da virksomheten drives i et juridisk grenseland.

(Universitas, Oslo)

Studentbokhandler vil slå seg sammen

Studentbokhandlerne i Bergen, Oslo og Trondheim vil slå seg sammen og dekke rundt åtte prosent av bokmarkedet i Norge. De vil danne en felles plattform for import, engrossalg. Salg over Internett vil også kunne samles. Kjeden kommer til å bli den fjerde største i Norge og desidert størst av universitets- og høyskolebokhandlerne. Den nye kjeden kommer til å bli slagkraftig og stå sterkt når bransjeavtalen som sikrer faste bokpriser faller bort til neste år. Men, Richard Aarø i bladet «Bok og Samfunn» tror neppe at sammenslåingen vil resultere i billigere bøker for studentene.

(Studvest, Bergen)

Deltidsjobb:

Slik er dine rettigheter

De aller fleste av oss har erfart hvor vanskelig det kan være å få studielånet til å strekke til. Faktum er at omlag halvparten av alle studenter har en eller annen form for deltidsarbeid ved siden av studiene, mens sommerjobb er nesten obligatorisk for samtlige. Men vet du egentlig hvilke rettigheter du har?

U Stine Eidissen Bya

I forbindelse med vår midtside-sak om studenter og deltidsjobb har vi sett litt på hvilke rettigheter du har som arbeidstaker. Det aller viktigste er å skrive en arbeidskontrakt. En skriftlig arbeidsavtale vil være en trygghet for begge parter i arbeidsforholdet, slik at en unngår misforståelser om de vilkår du ble ansatt på. Arbeidsavtalen skal underskrives av begge parter, i to eksemplarer; ett til deg og ett til arbeidsgiver. I arbeidsavtalen skal det gå fram hvilken stilling du er tilsatt i eller beskrivelse av stillingens arbeidsområde. Er det nødvendig med opplæring, har du rett på lønn under opplæringsperioden. Opp-læringen må omfatte hvordan

jobben skal utføres, hvilke regler som gjelder for sikkerhet og helse, og hvilke lover og regler som gjelder på arbeidsplassen.

Ansettelse

Trengs det verneutstyr eller arbeidsutstyr, skal arbeidsgiver holde dette. Alle ansettelser er faste, dersom ikke annet er skrevet i arbeidsavtalen. Skal en ansettelse være midlertidig skal dette gå fram av den skriftlige avtalen. Ønsker arbeidsgiver å avslutte en midlertidig ansettelsesavtale du mener er i strid med loven, bør du umiddelbart kontakte din fagforening for å få hjelp til å få innfridd dine rettigheter etter loven. Det skal gå fram av avtalen for hvor lang tid du er ansatt. Det vanlige for studenter er å få et arbeid for et bestemt tidsrom (sommerjobb), eller for å utføre en bestemt opp-gave. Dersom det ikke er avtalt hvor lenge arbeidsforholdet skal vare, gjelder vanlige oppsigelsesbestemmelser for avtalen.

Arbeidstid

Den lovfestede arbeidstiden i Norge er på 40 timer i uken med maksimal arbeidstid på 9 timer per dag. I tariffavtalene i privat og statlig sektor er arbeidsuken fastlagt til 37,5 timer. Du har rett på minst 10 timer fritid mellom to arbeidsperioder, og 28 til 36 timers sammenhengende fritid per uke, slik at det alltid inngår et helt døgn. Har du arbeidet en søndag, skal

du som hovedregel ha fri neste søndag eller helligdag. Overtidsarbeid sammen med den alminnelige arbeidstid skal ikke medføre samlet arbeidstid på mer enn 14 timer ett enkelt døgn. Grensen for overtidsarbeid er etter arbeidsmiljøloven 10 timer per uke.

Lønn

Det er i utgangspunktet opp til deg og arbeidsgiver å bli enige om lønnen din. Hvilken lønn dere blir enige om skal gå fram av arbeidsavtalen. I tillegg til lønn skal det utbetales feriepenge når du slutter, uansett hvor lenge du har jobbet. Feriepenge utgjør 10,2 % av alt du har tjent. Feriepenge beregnes av ordinær lønn, tillegg og overtidsgodtgjøring. Loven sier at du minst skal ha 40% tillegg til ordinær timelønn ved overtidsarbeid. Tariffavtaler gir som regel 50 eller 100% tillegg til ordinær timelønn.

Start og slutt

I utgangspunktet kan arbeidsgiver tilsette hvem han vil, mens det i staten gjelder spesielle regler som er nedfelt i tjenestemannsloven. Arbeidsgiver kan ikke kreve at søkerne gir opplysninger om, eller selv innhente opplysninger om hvordan de stiller seg til politiske, religiøse eller kulturelle spørsmål, eller om de er organiserte. Oppsigelsestiden er regulert gjennom arbeidsmiljøloven. Denne sier at hovedregelen er en gjensidig

oppsigelsestid på en måned. Ønsker du å si opp selv er oppsigelsestiden aldri mer enn tre måneder. Er du tilsatt i midlertidig jobb, opphører arbeidsforholdet ved utløpet av det tidsrom du er ansatt for, eller når arbeidsoppgaven er utført. Har du gjort deg skyldig i alvorlige over-tramp på arbeidsplassen, som tyveri, økonomiske misligheter, møte beruset på jobb, eller lignende, kan du få sparken.

Attest

Når du slutter i jobben har du krav på skriftlig attest. Den skal inneholde navn, fødselsdato, hva arbeidet har bestått i, og arbeidsforholdets varighet. Du kan også kreve en mer utførlig attest hvis du ønsker det. Ønsker du å vite mer om dette emnet, kan du lese NSU og NTL sin brosjyre om rettighetene for

studenter i deltids- og sommerjobb.

Se forøvrig også vår featurerportasje på sidene 12 til 14.

KILDE: NORSK STUDENT UNION OG NORSK TJENESTEMANNSSLAG SINE INFORMASJONSHEFTER OM STUDENTER I DELTIDS- OG SOMMERJOBB.

Oppussing på Internett

Internettssidene til Universitetet i Tromsø har i lang tid vært alt for dårlige, både når det gjelder innhold og utseende. Nå har informasjonsavdelingen, med informasjonsdirektør Eivind Bråstad Jensen i spissen, bestemt seg for å gjøre noe med dette.

U Anders Henriksen

Det har blitt opprettet en egen pott for å finansiere oppussingen, og for en periode fram til jul har Informasjonsavdelingen engasjert Trygve Bjørnæs til å finne ut hva som må gjøres for å forbedre Universitetets tilbud på World Wide Web (WWW). Det er også satt sammen en gruppe bestående av folk fra blant annet UB, MH, administrasjonen og EDB-senteret, som skal bistå Bjørnæs i arbeidet hans.

Denne gruppa hadde sitt første møte på mandag.

Struktur i fokus

Trygve Bjørnæs sier: – Den viktigste målsettinga er ikke, som mange tror, å gjøre sidene utseendemessig bedre, men å forbedre den interne strukturen i systemet. Vi vil opprette et strengt hierarki i forhold til hvem som «eier» og har ansvar for hver enkelt hjemmeside. I dag er mange av sidene laget av studenter eller ansatte som har sluttet, eller i hvert fall ikke gjør noe for å vedlikeholde informasjonen som er lagt ut. Derfor er det mange linker som ikke virker, og en del av informasjonen er også foreldet.

Informasjonsdirektøren på toppen

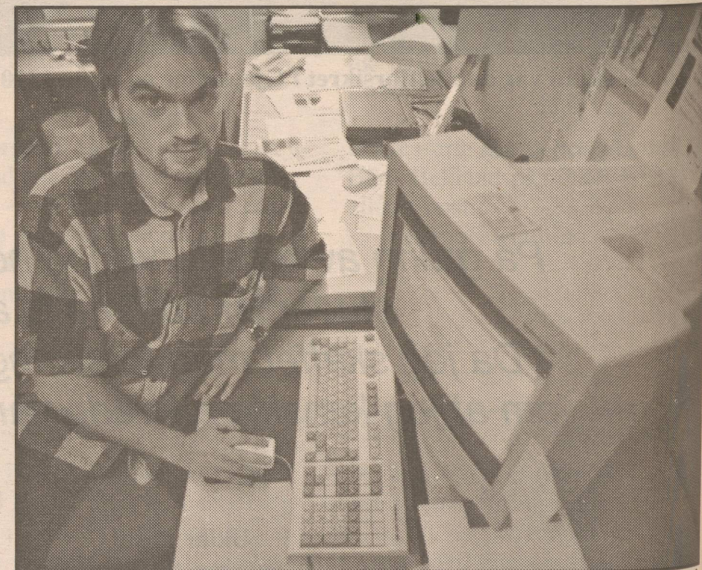
På toppen av hierarkiet vil informasjonsdirektøren sitte, som eier av og med redaksjonelt hovedansvar for alle sidene som er direkte underlagt Universitetet. Under ham vil det være en koordinator, for øyeblikket Bjørnæs. Han vil, i samarbeid med den tidligere nevnte grup-

pa, lage et reglement som stiller krav til utseende og stil, i første omgang på alle sider som tilhører fakulteter og institutter.

– En av målsettingene er at universitetets logo i en hovedoverskrift skal fungere som et kvalitetsstempel, et kjennetegn på at universitetet går god for informasjonen på siden. Ansvar for den enkelte underside vil så pålegges en ansatt eller en student ved det aktuelle fakultet eller institutt. Disse vil også få ansvar for at de gamle hjemmesidene til studenter som ikke er ved Universitetet lenger, blir slettet, sier Bjørnæs.

Bedre tilgjengelighet

Universitetet tilbyr mange nyttige gratistjenester som stilles til rådighet for alle med tilknytning til Universitetet, men som altfor få vet om, rett og slett fordi de annonseres for dårlig. For eksempel tilbyr Universitetsbiblioteket ATEKST, hvor man kan søke i alle artikler i Aftenposten fra og med 1984 og alt stoff i «Hvem Hva Hvor» fra og med 1995, og NTB Tekst, hvor man kan søke i alle ny-

Trygve Bjørnæs er engasjert av Informasjonsavdelingen for å forbedre UiTøs tilbud på WWW. FOTO: MARTIN TJERSLAND

hetsmeldinger og bakgrunnsartikler fra NTB siden 1985. Disse tjenestene er i dag gjemt bort nederst på hjemmesida til Bibliotek for humaniora, samfunnsfag og jus.

– Vi vil prøve å bringe disse og flere av de andre tjenestene som tilbys fram i lyset, slik at flere kan dra nytte av dem, sier Bjørnæs.

Nye tjenester

– Det er også mulig at det vil bli åpnet for en del nye tjenester,

for eksempel en søkemotor for å søke etter stoff på www.uio.no domenet, som er Universitetet i Tromsøs «område» på WWW. Det blir også vurdert om Universitetsbiblioteket, som et supplement eller delvis erstating for dagens abonnementsordning, skal begynne å abonnere på en spesiell internett-tjeneste hvor man kan søke etter tekst fra så mye som 1800 forskjellige tidsskrifter. Til sammenlikning abonneres det i dag på mellom 250 og 300 tidsskrifter.

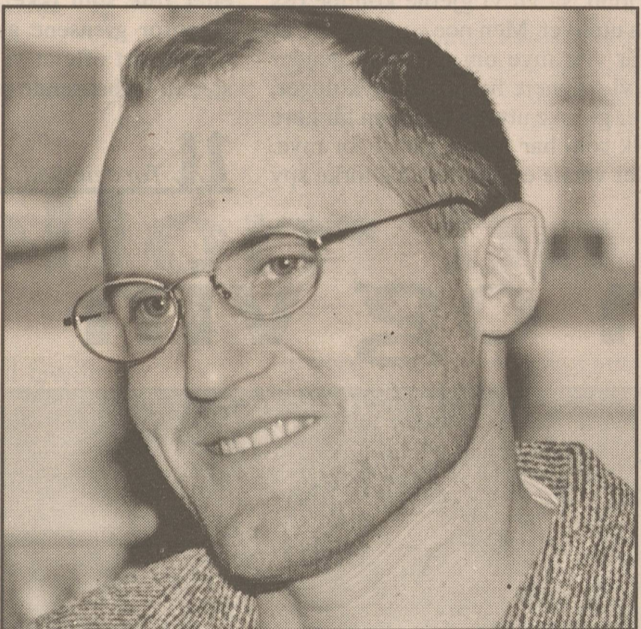
Fire studenter...

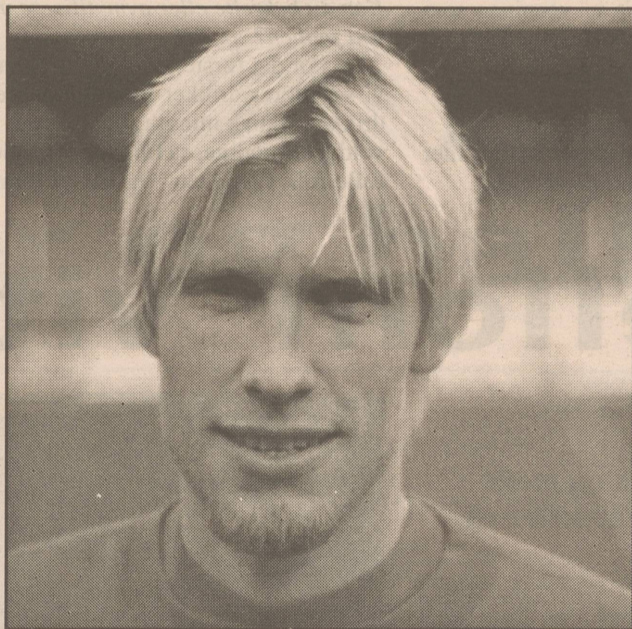
Cathrine

Pål Anders

Torgrim

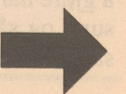

Per Egil

Rundt halvparten av alle studenter har en eller annen form for deltidsjobb. Studielånet er ment til å gi økonomisk støtte for de 10 månedene studieåret er beregnet til å vare. De fleste studentene er avhengig av å jobbe for å klare seg økonomisk om sommeren eller for å spe på ett studielån som ikke alltid strekker til i løpet av semesteret. Utopia har møtt fire studenter som ved siden av studiene har en eller flere deltidsjobber.

AV LARS ÅKE ANDERSEN, STINE EIDISSEN BYA,
TORSTEIN SOLLI HANSEN OG SIRI VAGGEN OLSEN

...med fire deltidsjobber

Mellom Kafka og kaffe

Navn: Cathrine Steene
Alder: 25 år
Studerer: Allmennlitteratur (hovedfag)
Deltidsyrke: Servitør på Lê Mirage

Hvor mye jobber du?

– Jeg jobber fra torsdag til søndag. Det vil omtrent bli mellom 20-25 timer i uka.

Synest du jobben går utover studiene?

– Ja, absolutt! Jeg får ikke lest noenting i den perioden jeg jobber. I tillegg hender det at forelesningene må vike til fordel for jobben. Det er litt frustrerende at man er nødt til å ofre såpass mye, bare for å klare og ha noe å leve av.

Hvorfor jobber du i tillegg til studiene?

– Forbruket mitt tilsier at studielånet ikke på langt nær strekker til. Jeg kan forresten ikke tenke meg at noen i det hele tatt klarer seg med det usle studielånet.

Hva synes du om grensa Lånekassen har satt til 3200 kr for hvor mye du kan jobbe?

– Den er altfor lav! Man kan jo nesten ikke jobbe i det hele tatt, før man overstiger beløpet.

Hvordan fikk du jobben?

– Jeg fikk den via ei venninne som visste at jeg var på utkikk etter jobb, og hun hadde hørt at de trengte folk her.

Hvor mye tjener du i timen?

– Ganske bra, jeg tjener iallfall mer enn jeg hadde gjort på Matservice...

Mellom forelesningene lager Cathrine utsøkt cappuccino på Lê Mirage.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Kan du bekrefte eller avmytifikere myter ved jobben?

– For det første, så er det ikke sant at vi servitører drikker mer enn andre. Vi drikker faktisk mindre, for selv om vi er veldig tålmodige, så blir vi ganske lei av fulle folk i lengden. Og når vi først har

fri fra jobb, så vil vi gjerne komme oss bort fra utelivet. Men noe som er sant, er at vi får vite mye om alle. Det hender ofte at vi må være litt hobbypsykologer, og det er ganske utrolig hva man får høre hos folk som har fått et par øl for mye. Det aller verste er imidlertid å tørke spy

etter folk som ikke klarer å holde seg innenfor grensene av hva de tåler! Da hender det ofte at vi må leke utkastere, sier en forbausende munter Cathrine.

U Torstein Solli Hansen

Mellom viten og vin

Navn: Torgrim Sandvoll
Alder: 27 år
Studerer: Fysikk og matte
Deltidsjobb: Ekspeditør på Nye Vinleggeren

Hvor mye jobber du?

– Jeg jobber halv stilling, og går full dag annenhver uke. I tillegg har jeg akkurat begynt som hjelpelærer for MA 100, der jeg har to doble undervisningstimer i uka. Så tar jeg noen vakter innimellom på Tromsdalen Kiosk.

Hvordan fikk du jobben på Nye Vinleggeren?

– Jeg så en annonse i avisen for cirka to og et halvt år siden, og søkte på den.

Hvor mye tjener du?

– Her har jeg cirka 78 kroner timen, forteller Torgrim.

Synes du at jobben går ut over studiene?

– Ja, helt klart. Det har variert litt fra semester til semester, noen ganger har jeg endt opp med 2-3 vektall mindre enn planlagt. – Jeg har et ganske stort lån fra før av, så derfor tar jeg ikke opp lån nå. Da er jeg selvfølgelig nødt til å jobbe såpass mye som jeg gjør nå.

Hvordan er det å jobbe på en butikk som denne?

– Veldig bra i grunnen. Når det er lite å gjøre har jeg muligheten til å lese pensum, og så treffer jeg jo mange interessante mennesker. Og ikke minst så får

Torgrim jobber på Nye Vinleggeren. Dette er bare en av de tre deltidsjobber han har.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

jeg jo kjøpe varer til innkjøpspris, så det blir mye billig vin på meg ja, smiler han lurt. – Ulempen er at alle vennene mine bestandig vil på nachspiel til meg, for de vet at jeg har masse vin stående. Det er mye studenter innoen her, spesielt i be-

gynnelsen av semesteret. Det er stor forskjell på kundene. Noen holder på i et halvt år for å få en god vin, mens studenter gjerne kommer og skal ha fest neste lørdag. Det har også hendt at noen av byens løse fugler har kommet ramlende

inn her og forlangt noe med alkohol! Da har jeg bare henvist dem til Vinne-nopolet, forteller Torgrim.

U Stine Eidissen Bya

Mellom Platon og post

Navn: Pål Anders Opdal
Alder: 25 år
Studerer: filosofi (snart)
Deltidsyrke: funksjonær på Posten

Hvor mye jobber du?

– Jeg har jobbet her hele sommeren, fram til nå. Jeg begynte i februar og jobbet litt i vår, cirka 50 dager. Posten har ringt meg ved behov. Pengene kommer godt med nå når jeg skal studere ett år i Skottland.

Hvordan fikk du jobben her?

– Jeg så en annonse i avisa om at de trengte folk. Vi deltok på et tredagers kurs, og fikk også litt opplæring på kontoret. Det gikk egentlig veldig greit å komme inn i rutinene.

Hvor mye tjener du?

– Cirka 80 kroner timen.

Synes du at jobben går ut over studiene?

– Nei, i grunnen ikke. Jeg tok antikvens kultur i vår, og det var ikke akkurat vanskelig, så det gikk greit. Studenter har godt av å jobbe etter min mening. De fleste luller seg inn i sin egen lille verden i Breivika - og det gjelder professorene også.

Noen spennende historier fra postverdenen?

Pål Anders i skranken på Hovedpostkontoret.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

– Vi har mange vandrehistorier, men jeg kommer dessverre ikke på noen i farta. I forbindelse med valget har vi imidlertid hatt flere pussige episoder.

Velgerne blir spurt om de skal stemme til sametingsvalget, og det er det mange som reagerer på. Enkelte tåler rett og slett ikke spørsmålet. En person

svarte – nei, jeg er hvit!

U Stine Eidissen Bya

Mellom bøker og ball

Navn: Per Egil Swift
Alder: 25 år
Studerer: Ex. Phil.
Deltidsyrke: Fotballspiller for TIL

Hva studerer du?

– Dette semesteret studerer jeg Ex. Phil., og tidligere har jeg tatt grunnfag i sosiologi.

Hvor mye jobber du?

– Det blir trening hver dag, gjerne både om morgenen og om ettermiddagen. I tillegg kommer kamper og treningsleirer. Jeg har dessverre vært skadet den siste tiden, så denne sesongen har det blitt dårlig med kamper. Per Egil jobber dessuten litt ved Kredittreform og for Utetjenesten.

– Det ville vært kjedelig med bare fotball å tenke på, i tillegg får jeg bedre orden og dagsrytme, mener Swift.

Hvordan fikk du tak i jobben?

– Jeg kommer opprinnelig fra Tønsberg, etterhvert fikk jeg spille for Start. Tidligere TIL-trener Harald Aabrekk trente også u-landslaget. Det var han som knyttet kontakt med Tromsø IL da laget trengte en venstrefots kant-/ midtbanspiller. Nå har jeg spilt fire sesonger for TIL og har trivdes godt.

Hvor mye tjener du?

– Jeg har så jeg greier meg, sier Per Egil kort etter en liten tenkepause.

Synes du at jobben går ut over studiene?

14-dagers treningsleirer går hardt ut over lesinga for TIL-spiller Per Egil.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

– Nødvendigvis ikke, men det blir en del reising, som 14-dagers treningsleirer. Det er lite gunstig for lesinga, men med selvdisciplin går det og. Swift innrømmer likevel at han ikke får lest nok under treningsturene, og at han fikk merke dette under eksamenstiden.

Er det noen myter rundt jobben din du vil bekrefte eller avkrefte?

– Ja, mange tror at fotballspillere ikke gjør annet enn å spille ball, men faktisk har mange spillere en seriøs og fornuftig jobb, eller de studerer. Faktisk er det seks- syv spillere på TIL som for tiden

studerer, avslutter Per Egil som etter denne sesongen forlater Tromsø til fordel for Oslo.

U Lars Åke Andersen

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift.

For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret. Rabattene som er angitt i denne oversikten innrømmes i perioden 15.8.97 til 14.8.98.

Merk deg at rabattene som regel kun gjelder varer til ordinær pris.

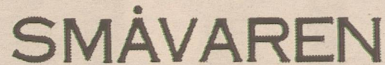

Domusgården, andre etage,
tlf: 77 66 67 70
50,- for dagens middag, 6,- for kaffe og te, 8,- for kakao, 5,- avslag på landgang og horn, 12,- avslag på all middag.

Tilbud på studentforsikring, som inkluderer alle forsikringer som en student har behov for. **Til de rimeligste priser og beste vilkår.**

Storgata 92
tlf: 77 62 34 00

Storgt. 57 - 9008 Tromsø,
tlf. 77 68 67 67
Alt i garn og sytilbehør

Strikk med **idéna**

10 % på varekjøp til ordinær pris over kr.100,-

Urmester Noralf Andersen

10% på varer til ordinær pris.

Stortorget 3, vis a vis Domus
tlf: 77 68 26 55

10% rabatt på varer til ordinær pris.

Fr. Langesgate 22, tlf: 77 68 56 56

10% på film, kamera etc. til ordinær pris. 15% på fremkalling og kopiering av ny film.

BYGGMAKKER Tromsø

BYGG & STÅL A/S
Postboks 2424
9002 Tromsø
Telefon: 77 67 06 77
Telefax: 77 67 23 15
Postgiro: 0801 5744417
Bankgiro: 9731.05 11394
Foretaksregisteret: 922 756 724 MVA

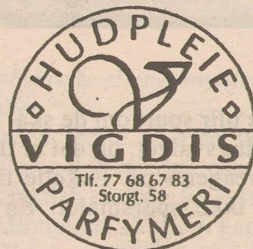
15% på varer til ordinær pris

Alt i skinn
Veitasenteret
Tlf: 77 61 25 01

STØRST I COMPACT-DISC
Storgata 110, tlf: 77 65 53 56

10% på varer til ordinær pris, unntatt video.
15% på VG-lista.

10% på varer til ordinær pris. Gjelder ikke hudpleie.

10% på varer til ordinær pris. Tilbordskjeden.

• Jernvare • Leketøy • Kjøkken • Glass • Stentøy • Austadbygget, Sjøgata 13
Tlf: 77 68 45 51

Stakkevollveien 15
tlf: 77 61 01 06

Storgata 92, tlf: 77 68 21 43
10% på briller og kontaktlinser.
20% på linsevæsker ved kjøp av halvårspakke.

10% på varer til ordinær pris ved varekjøp over kr. 300,-
Gjelder fire avdelinger:
- Sjøgata 13, tlf: 77 68 02 90
- Storgata 91, tlf: 77 68 36 68
- Polarsenteret, tlf: 77 60 71 10
- Veitasenteret, tlf: 77 68 36 68

Hotell Nord
Parkgata 4
77 68 31 59
20% på overnatting

Storgt. 52/56 - Telefon 77 66 55 00 - 9008 Tromsø

expert Elektromarked

10% på butikkvarer, unntatt tilbudsvarer og hvitevarer der det gis 3%.
Leie: Bindingstid 10 måneder. 10% rabatt på leiepris. En måned gratis ved tilleggsleie.

MARKEDSPlassen-TROMSØ-TELEFON 77 68 22 54
10% PÅ KAFFE OG TE

Torgcentret - Storgata 79
Tlf 77 68 15 63

10% på sko
20% på tilbehør

Storgata 89
ved siden av Sportshuset
Jekta
Tlf: 77 68 41 00

10% på varer til ordinær pris ved varekjøp over kr. 50,-

Strandtorget 1 - Postboks 995 - 9001 Tromsø. Tlf: 77 61 01 01, faks: 77 61 01 05
15% i fiskerestauranten Arctandria (unntatt buffeter), og 10% i Biffhuset (ved varekjøp over 500,-).

LEKER OG BARNESUTSTYR
10% på varekjøp til ordinær pris over 500,-.

BOWLING & SQUASH
Stakkevollvn. 51
9002 Tromsø
Tlf.: 77 61 97 70

10% på trening, sol og aerobic
Søndre Tollbugate 7
Tlf: 77 68 82 88

20% på mat og drikke til ordinær pris hele uka (unntatt vin og sigaretter).
20% rabatt på henting og
10% på bringing.

Stortorget 2, tlf: 77 61 11 66

10% på varer til ordinær pris ved varekjøp over 400

Polarsenteret, tlf: 77 67 39 70

15% på varer til ordinær pris.
Vi formidler din blomsterhilsen verden rundt.
Ingen rabatt på formidling.

Ansvarlig for studentrabatt i Tromsø er Tromsøstudentenes Idrettslag-TSI.

Kontoradresse: Hovedgården, Ullveien 9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79
faks: 77 67 60 25

Kultur

FOTO: ELIN FØRSUND

KULTUR
KOMMENTARLeve
demokratiet

Øl er kultur sies det. I så fall er Tromsøs innbyggere svært så kulturinteresserte. Det tyder ihvertfall de siste ukers debatt på. Spørsmålet om vi skal ha ølutsalg eller ikke, har engasjert befolkningen. Saken ble altså satt på sakslista til kommunestyret nok en gang. Handelsstanden vil ha et endelig svar på om det var aktuelt å avslutte ordningen med ølutsalg i Tromsø. Det så ut som flertallet i kommunestyret var for å avvikle ølmonopolet. Så skjer det utrolige. Det fremmes forslag om å utsette saken til etter neste valg, det vil si etter årtusenskiftet. Og grunnen? Jo, for å være konsekvente og faktisk følge den edruskapspolitiske handlingsplanen. Så fint at kommunestyret har bestemt seg for å være konsekvente i sine avgjørelser. Det var ikke tilfelle da de i vår delte ut skjenkebevilgninger, stikk i strid med ovennevnte handlingsplan. Det var heller ikke tilfelle da de overså reguleringsplanen for byens sentrum og tillot oppføring av et leilighetsbygg på seks etasjer i Vestregata (eksemplene er mange). Hovedargumentet til motstanderne av butikkøl er at det vil øke tilgjengeligheten for ungdommen. Det har de antagelig rett i. Bare synd de ikke innser at ungdom skaffer seg alkohol uansett. Slik det er i dag florerer hjembrenten, som noen få tjener gode penger på. Det er et overordnet mål for den norske stat å få alkoholforbruket over på svakere drikker. Ergo er øl bedre enn sprit. Mange studenter handler heller drikkevarer på Polet enn på ølutsalg, for å slippe å bære tunge ølflasker fra de usentralt beliggende ølutsalgene. Edruskapskonsulenten forsvarer at det er butikkøl i bygdene rundt Tromsø, for der kjenner folk hverandre og kontrollen er bedre. Vi som er vokst opp på små plasser vet bedre. Venner over 18 år kjøper øl, verre er ikke det. Det er en merkkelig by vi bor i. Ølet flommer på uteplassene, men vi skal helst ikke drikke øl hjemme. Eierne av serveringsstedene gnir seg i hendene og takker sine venner i kommunestyret for utsettelsen. Vi andre lever videre som før, og klarer oss utmerket godt uten butikkøl. Men vi har innsett at representativt demokrati ikke nødvendigvis innebærer at folkemeningen blir hørt. Syv av ti tromsøværing er nemlig for butikkøl. Synd kommunestyrerepresentantene var for feige til å ta konsekvensen av det.

Stine
Eidissen
Bya

McUalg

ILL: DAG ELLINGSEN

– Har du stemt?
– Ved valget, mener du?
– Pip, pip.
– Bare et lite øyeblikk...
Ja, hva sa du?

– Jeg spurte om du har stemt.
– Nei.
– Hva!
Du bør ha en god grunn. Det dør mennesker hver dag i kampen for demokratiet, som er en av de mest grunnleggende menneskerettigheter...

– Jada, jada, jeg har hørt det der før. Apropos menneskerettigheter, så bruker jeg forresten å spise på McDonalds.

– Hva i huleste har det med menneskerettigheter å gjøre?

– Jo, vi må jo ha mat. Mat, ja! Bare et lite øyeblikk... pip, pip... Sånn ja, det var bedre, tenker jeg. Det dør jo mennesker hver dag også fordi de ikke får nok mat!

– Men hør nå her, alle er jo enige om at McDonalds er både politisk og ernæringsmessig forkastelig, og de går i bresjen for den kapitalistiske utnyttinga av fattige mennesker over...

– Jada, slutt nå med det maset da, jeg har hørt den

greia før. Du høres jo ut som han derre Folkvord fra NRF. Dessuten er de fleste også enige om at du hvis du bare er sulten nok og har det travelt nok, så er det greit å spise på McDonalds.

– RV! Kan du si det: RV? Partiet til Folkvord heter RV! NRF står for Norsk Rødt Fe, ditt... fe!

– Piiiiiiip, pip-pip.

– Slutt å rop, da. Du har vekket den lille, stakkars... pip, pip-pip... sånn ja. Norsk Rødt Fe, altså. Jaja, det blir nå stort sett det samme. Det er jo mye snakk om stemmekveg i valgkampen.

– Du er en håpløs, ignorant halvherne. Dessuten sier det ingenting om sammenhengen mellom valget og McDonalds.

– Jo, det kan hende det blir gode burgere av stemmekveg. Så slipper de å ødelegge regnskogen i Brasil. Dessuten er det jo omtrent det samme du går igjennom når du spiser på McDonalds og når du stemmer.

– Pip-pip, piiiiiiip.

– Et øyeblikk bare... pip, pip... Sånn ja, hvor var vi?

– Du påstår at det er sammenheng mellom dine gastronomiske utskielser og valget.

– Ja, nemlig. Når du skal velge meny, ikke sant, så er det i grunnen ikke så stor forskjell på dem. Noen er med bacon og ost, noen er

store og andre er små, men i bunn og grunn er det jo samme dritten du får. Akkurat som politikernes valglofter. En milliard til de eldre eller en milliard til skolene, det blir omtrent det samme som stor chips eller stor Cola. Og tar du begge deler kan det bli en bra McHagen.

– Dette er jo helt banalt. Hagen, for eksempel, han tråkka skikkelig i salaten da han begynte å dele ut milliarder, og du sammenligner det med maten på McDonalds!

– Da tar jeg en uten.

– Hva?

– Ja, hvis Hagen har tråkka i salaten så vil jeg ha burgeren min uten. Er det så rart?

– Piiiiiiip, piiiiiiip. Pip.

– Unnskyld meg. Han er ikke helt i slag for tida... pip, pip.

– Der er idiotisk å sammenligne politikerne med McDonalds!

– Overhodet ikke. Ta Hagen igjen. Tror du han ville sette grøntfôr-tenna sine i en kebab? Den er jo fjernkulturell så det holder. Og Lundteigen har jo allerede en fot innafor: McChicken.

– Du mener i hvert fall at vi ikke kan bare kan buke pengene ukritisk. Du ville kanskje stemt på Arbeiderpartiet, du?

– Mulig det, men Dis-

ney har jo allerede patent på et bra navn på en gjerig-burger.

– McDuck, mener du?

– Nettopp! Du kommer zdeg.

– Du følger vel ikke med på utspørringene på TV heller da?

– Joda. NRK griller bedre.

– Pip, pip, pip.

– Pip, pip.

– Pip, pip, piii...

– Hva skjer? Reager da... pip, pip.

– ...iiiiisjuip!

– Nei. Den er død! Hva skal jeg gjøre? Bare 8 dager, 28 timer og 32 minutter. Det er en katastrofe!

– Hva behager?

– Min stakkars tamagotchi, vel. Død!

– For lite valgflesk i kosten, kanskje?

– Si noe da!

– Fra jord er du kommet til jord skal du bli.

Av Ashbjørn I. Bartnes

DIKT

I regnet

Det vert så vakkert, så stilt når det regner.
Så vakkert og stilt at ho skrik.
Mellom øyra og nasen, der det er fregner,
kallar dråper ei rose for svik.
(Anonym)

Jeg våkner og din hud
smuldrer
bort
mellom sovende fingre

Ragnhild Vik Nilsen

del av et brev

ting går aldri min vei
og min vei går ingen steder
og ingen steder er der jeg vil være
det er der du finner meg
ingen steder
ingen steder, det er meg

avslutning på et brev

og det er disse stedene jeg stadig vender tilbake til
som for å gjøre opp
vise deg den jeg aldri kan bli
forklar meg du som forstår
og jeg skal fortelle deg alt jeg ikke vet

jeg skal være ærlig og aldri snakke sant igjen
og du skal tro hvert et ord jeg aldri har sagt
og derfor vil du aldri forstå at
du ikke elsker
og du elsker

Trond Dahle

Kjemper i Universet.

Når jeg kom ut, var alt så stille liksom.
En dråpe som falt.
Et sykkelhjul som bremsset.
Det var et univers i smuget.
Du merket det også,
og kom litt nærmere.
Jeg kunne merke pusten din.
En galaktisk tåke.
Og i universet var vi ensomme
kjemper.
Som lette etter hverandre mellom sorte
hull.
Helt til bussen din kom,
og jeg ble alene i et univers
som krummer seg innover
i seg selv.

Jardar Lødøen og

Tida
holder meg ikke fast
lenger
lar meg smuldre
og renne som sand
ut mellom fingrene
jeg holder ikke tida fast
løsner grepet
kjenner den løse seg opp
og bli til støv
vinden feier bort

Ragnhild Vik Nilsen

Ein stormfull aften

Ein eg kjenner vart brått vekk.
Eg trudde fyrst han var teken av blesten,
at han forsvann medan han gjekk.
Men han vakna berre ikkje etter festen.

(Anonym)

Jeg forvitrer langsomt
noe rives løs
rives med av salte vannmasser
noe brytes løs
av is i sprekker
buldrer når det faller
dypt ned
noe blåser med vinden
langt bort

Ragnhild Vik Nilsen

Einar Økland

på Litteraten 11. september

Det bles mykje her i Tromsø.
Det hadde han Økland skjont.
I den entra scenen medan han
stod fast på slipset. Vore i
Tromsø før hadde han og, til og
med skrive dikt om byen vår!
Økland har vore forfattar i
over tretti år. No veit han til
dømes at lange dikt er betre enn
korte dikt når dei skal lesast opp,
men særleg lange dikt skriv han
mykje. Han synest sjølv han er
mykje flinkare til å skrive kort
dikt til å skrive langt. Økland
har bak seg ein voldsomt variert
forfatterskap og har vore innom
er sagt alle sjangrar som finst
i norsk skjønnlitteratur. Men po-
et er han på sin hals, trass i at
han har skrive både essays og
romanar, som han kallar anti-
romanar. Mellom svært mykje
dikt.

ske». Den inneheld dikt for ung-
dom, det vil seie slikt som ingen
les, men som alle kulturinteres-
serte meiner burde bli lesne. Al-
le «dikt for ungdom» er ikkje
like gode som dei Økland har
skrive. Publikum humra bra og
det var vel gjennom denne de-
len av kvelden at han hadde best
kommunikasjon med tilhøyrar-
ane.

Jau, Einar Økland kunne pra-
te for seg på sin stillferdige må-
te, og han hadde mykje klokt å
seie om litteraturen denne kvel-
den i september.

U *Ragnhild Vik Nilsen*

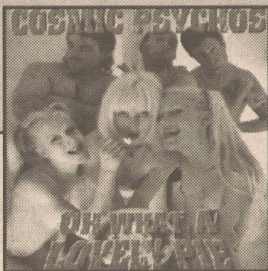
Økland – stillferdig høgtles-
ning på Litteraten

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Mykje av det han las denne
kvelden, henta han frå ei heilt
ny bok som heiter «Svarte nor-

Cosmic Psychos: «Oh what a lovely pie»

Amphetamine Reptile Records

Cosmic Psychos inviterer deg på et ekte australsk krempaikaflabberas – Oh what a lovely pai.

Det blir mye krem og lite klær, men det er i grunnen helt greit.

Egentlig er herrene fra down under kengulandets svar på «Dance with a Stranger», problemet er bare at alt går galt for dem i studio. Vokalisten blir forkjøla og hes, bassisten sprenger bassampen og trommisen trommer på en «sil». Derfor låter plata egentlig litt alternativt. Tekstene er imidlertid cirka mainstream med samfunnskritiske låttitler som «Super Vixen», «Chainsaw» og

«Satans Undies». Ganske tankevekkende epos.

Det ville vel ikke være overraskende om denne plata havner under mange juletrær nå som vinteren står for døren. Kjøp to og gi den ene til lillesøstra di.

Plata er selvsagt gitt ut på Amphetamine Reptile Records, og fåes kjøpt der det ikke er så mye Dance with a Stranger å få kjøpt.

U Martin Tjersland

Stereophonics: «Word gets around»

V2 music ltd

De tre guttene i Stereophonics startet å spille sammen da de var i tiårsalderen, og burde hatt god tid til å komme opp med interessant musikk. Noe den engelske musikkpresse tydeligvis mener de har klart med glans, for deres «Word Gets Around» har fått gode kritikker og begejstrede lovord.

Nåvel, dem om det. Desverre kan ikke undertegnede si seg enig. Riktignok er det et helt greit studioalbum de tre guttene fra Wales har gitt oss, men det er også me-

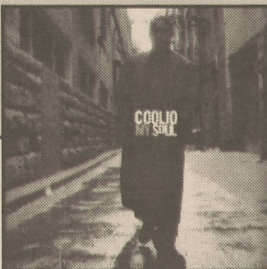
get kjedelig musikk.

Man sitter igjen med følelsen av å ha hørt alt før, fra band som Oasis og Manic Street Preachers, og det hjelper ikke om tekstene er aldri så idealistiske.

Muligens er dette en gruppe med potensiale, men så langt er intet nytt under solen.

U Kjersti Nielsen

Coolio: «My soul»

Mega Records

Coolio, eller Artis Ivey som han egentlig heter, er ute med sitt 3. album, «My soul». Han rapper fortsatt, men det originale er at han blander inn andre genrer, både funk, klassisk, korsang og til og med arabisk slangetemmermusikk

har fått plass på CD'en. Ellers er det lite revolusjonerende. Han klager fortsatt over det dårlige nabolaget han bor i (eller mest sannsynlig, etter 17 millioner solgte CD'er, bodde i), og har dessuten en sang som beskriver hvordan du skal forbedre deg i senga. De eneste melodiene som

skiller seg ut for meg, er singelen «C U When U Get There», og «Let's do it», begge med refreng sunget av kvinner. Men, Fugees gjør det og Nas og Warren G har gjort det, så hvorfor ikke Coolio? Kort sagt er dette et album du kan klare deg uten, og hvis du har fått «C U When U Get There» på hjernen, kjøp deg heller Pachebel's Kannon i D-dur. Den er nemlig originalen.

U Liv Brita Brodal

Unni på SubSirkus Wilhelmsen

Torsdag den 25. september kommer Unni Wilhelmsen til Tromsø og SubSirkus.

Hun debuterte med albumet *To Whom It May Concern*. Så fikk hun prisen for Årets kvinnelige artist og Årets album under årets Spellemannspris. Mindre enn ett år senere slapp hun sitt andre album, *Definitely Me*. Med tre ord definerer Unni Wilhelmsen dette albumet for å være organisk, stemningsfullt og «den bes-

te plata jeg har lett etter i ti år»!?!

På SubSirkus får du muligheten til å treffe en artist som er litt eldre, litt mer moden, men like fandenivoldsk som du kjenner henne fra før.

U Siri Vaggen Olsen

Spennende jazzhøst

Tromsø jazzklubb skriver i programmet sitt at de har som mål å presentere noe av den musikalske bredden i dagens jazz. Dette ambisiøse prosjektet ser det ut til at de er i ferd med å oppfylle.

I høst byr klubben på norske og utenlandske navn, både kjente og ukjente. Det hele startet med åpningsjam den 13. september. Hammerfest er kanskje ikke det man først og fremst forbinder med kvalitetsjazz, men det er nettopp det kvartetten «Link» kan by på. Torsdag 18. september braker det løs med rikt krydret musikk. Så kommer høstens kanskje mest spennende hendelse, nemlig et prosjekt med den kryptiske tittelen «Khmer». Her er blant annet navn som Nils Petter Molvær på trompet, Eivind Aarseth på gitar, og DJ Strangefruit, kjent fra NRK P3. Musikken beskrives som improvisasjoner over drum'n'bass-baserte groover og mer ambiente stemninger, delvis over mot trip-hop-land. Høres dette interessant ut, så sett av onsdag 1. oktober med en gang. Fire dager senere kommer «Frode Gjerstad Trio». Disse tre, med stavangersaksofonisten Frode Gjerstad i spissen, sies å representere eliten innenfor avantgardistisk

frijazz. Trombonisten Torbjørn Samdal kommer på reisetur onsdag 15. oktober, og han har med seg fire musiker. Så er det svenskenes tur, siste lørdag i oktober besøker «Anglaspel» byen. På navnet skjuler det seg et ensemble fra Göteborg som vil gi oss kompromissløs swing. Søndag 9. november er det klart for «Peter Erskine Trio». Erskine er et av de store navn blant verdenseliten av jazztrommeslagere. Han har med seg pianist og bassist til Tromsø, og dette er årets største satsning fra jazzklubben side. Deretter er det klart for «Sigurd Ulveseth Quartet» den 19. november. Kvartetten har fått gode kritikker lenge sør i landet, og spiller i Tromsø for første gang denne høsten. Har du noen gang vært på en konsert som har vært teater? Vel, det er akkurat det som skjer den 25. november. «Ane Ramløse Group» er et ekte skandinavisk prosjekt. I spissen står den danske dikteren og komponisten Ane Ramløse som fremfører egne verk med teksting. Det er ihvertfall det som står å lese i jazzklubbens program. Avsluttes sesongen 12. desember med «Skansens fotvarmere». Gladjazz skal av Tromsø-veteraner skal altså rundes året for Tromsø jazzklubb.

U Stine Eidissen Bya

Link fra Hammerfest.

Kari kommer

En av 90-åras største sceneartister kommer til Tromsø. Alle vet at dette er dama som kan synges. Men visste du at Kari Bremnes bare har vært i Ishavsbyen og holdt konsert to ganger i løpet av hele sin karriere?

Kraftfull, vakkert, melankolsk, ironisk og humoristisk. Det mangler ikke på adjektiver når denne stjernen på musikkhimmelen blir omtalt. Den 20. september klokka 19.30 møter hun opp på Kulturhuset. Skal du rekke å kjøpe billetter, så bør du være tidlig ute. Allerede før konserten var annonsert ble det solgt over 220 billetter.

Lovprist

Karis syvende solo-CD på ti år, Månestein, har blitt lovprist av kritikere og tatt imot med åpne armer av sitt publikum, etter at den ble utgitt i mars i år. Denne siste utgivelsen til Kari fortjener ikke stempelet melankolsk. I det hele tatt er det vanskelig å sette stempel på hennes musikk. Humoren, ironien og det melankolske er fremdeles tilstede, men hun har blitt røffere siden sist. Med noen få strofer og et par takter av sin musikk kan hun frembrin-

ge en tåre eller latter.

Langt hjemmefra

Etter en tjuvstart på årets VossaJazz sammen med Mari Boine, turnerte Kari i Sør-Norge i april og mai til stor glede for de som fikk oppleve henne. Ikke bare på hjemlige trakter har hun hatt suksess. I 1995 var Kari på turne i Japan, hvor rundt 20 000 japanere mottok henne med åpne armer. Kontakten var der umiddelbart, selv med et publikum som ikke forsto ett eneste av hennes ord. Dette sier litt om hennes evne til å kommunisere som scenemusiker.

Låter bra

De aller fleste tekstene og melodiene har Kari skrevet selv. Med seg til Tromsø har hun et meget dyktig knippe musikere. Disse er Bengt Hanssen (tangenter), Børge Petersen-Øverleir (gitar), Bjørn Kjellemyr (bass), Bjørn Jenssen (trommer) og Finn Sletten (perkussjon). De har jobbet sammen under produksjonen av henne siste album, og har også turnert sammen med henne tidligere i år. Her kan vi nok vente oss et godt samspill og et band som sammen med Kari er i stand til å gi oss litt mer enn vi kanskje forventer.

U Siri Vaggen Olsen

Kari Bremnes fortjener å bli sett og hørt. PRESSEFOTO: SVEINUNG BRÄTHEN

The Tranceplants er tilbake

Tøffe bergensere invaderer Tromsø

Gikk du glipp av the Tranceplants da de besøkte byen for ett år siden, har du sjansen igjen nå. Torsdag 18. september skal de igjen gi oss en forrykende konsertkveld.

For de av dere som ikke har hørt om the Tranceplants, kan vi fortelle at de kommer fra Bergen og har gitt ut to CD-er. «A taste of things to come...» ble utgitt i 1995, og gruppa fikk mye ekstra oppmerksomhet på grunn av det noe spesielle coveret på plata. Ved første øyekast ser det ut som et uskyldig hjerte, men ta en nærmere kikk og du ser at dette er noe helt annet. De fire unge menn som utgjør the Tranceplants kaller seg Dead-

beat Le Mort, Bob Zilla, Link Missing og Cy Fiction. Sistnevnte er vokalist og skriver alle låtene. Musikken kan visstnok beskrives som speeda rockabilly med kickstart, og det er ingen hemmelighet at band som for eksempel the Cramps er store forbilder. The Tranceplants har etter hvert opparbeidet seg et rykte som et formidabelt live-band, i Bergens Tidende er de blitt beskrevet som «byens mest poserende sjoekabillyband». Selv om du ikke er spesielt begeistret for denne type musikk, er et besøk på BlåRock torsdag 18. september å anbefale. Dette er underholdning på høyt nivå, bokstavelig talt. Under deres forrige konsert i Tromsø klatret nemlig vokalist Cy Fiction opp etter veggene og hang etter takbjelkene!

U Stine Eidissen Bya

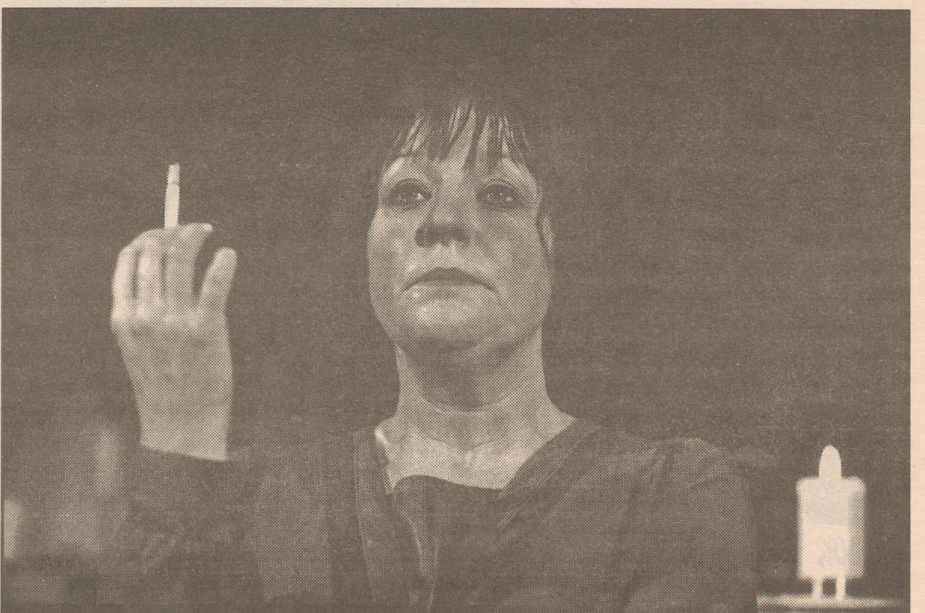
Bønner, brøst og brev

17. september starter Hålogaland Teaters høstsesong med stykket «3 - monologer fra Talking heads», hvor Maryon Eilertsen er monologtolker.

Dette stykket har faktisk Skandinaviapremiere i Tromsø. Forestillingen ble skrevet i 1988 av Alan Bennett, og regnes som en av de moderne klassikere. Maryon Eilertsen opptre alene i en hel forestilling for tredje gang, og denne gang er det altså tre monologer som skal fremføres. Stykket omhandler historiene til tre frustrerte kvinner. Disse kvinnene føler seg ikke i stand til å sette egne behov foran andres forventninger, og har ikke krefter nok til å rive seg løs. Susan, Lesley og Irene som kvinnene heter, forteller og gjenopplever sine erfaringer i lys av de normer og regler,

ønsker og lyster som et patriarkalsk samfunn har pådyttet dem. Kvinnene ønsker ikke å revolusjonere samfunnet, bare sin egen tilværelse. Valg, fremtidshåp, menneskelig varme og humor er viktige stikkord for monologene, som også kan by på selvironisk innsikt. Undertittelen på forestillingen er «Bønner, brøst og brev», og dette sikter til sentrale temaer i hver av de tre kvinnenes fortellinger. Johan Simberg er instruktør for stykket, Hilde Skancke Pedersen har scenografien, mens oversettelsen er ved Ragnar Hovland. 17. september er det altså premiere på «3 - monologer fra Talking Heads», og stykket vil bli vist som kafeteater på Mackkjelleren frem til og med 8. oktober. Deretter blir det turne i Tromsø og Finnmark.

U Stine Eidissen Bya

Maryon Eilertsen som frustrert kvinnfolk.

PRESSEFOTO

Suksesser fra NRK

Det skjer mye i NRK-Troms denne høsten. Veldig mye faktisk. Hele åtte forskjellige programserier, eller deler av programserier, skal produseres herfra.

I tillegg til dette skal «Den fordømte Nordlending» vises i beste sendetid, to lørdager i desember. En gylden anledning for deg som ikke fikk sett teaterstykket da det ble vist rundt om i det ganske land. Arthur Arntzen og hans medspillere hadde fulle hus og stormende jubel overalt hvor de kom, og nå skal stykket altså endelig vises på TV. I forbindelse med dette skal også portrettprogrammet av Arthur Arntzen vises i reprise i samme periode.

Nett.op

Noe helt annet blir det når «Nett.op» går på lufta. Gjengen som stod bak «Spider» har nå et nytt program klart. Dette er forøvrig det eneste program i verden som går live på Internett. Programmet vakte stor oppsikt da det var med på en fjernsynsfestival i Frankrike i vår. Nå skal nye grenser sprenge, når en kunnskapskonkurranse skal avvikles på direkten på nettet. De deltagende lagene vil komme fra landets videregående skoler, i tillegg til at seerne kan være med - hvis de har tilgang til Internett, vel og merke. Hver onsdag i 14 uker sendes «Nett.op», som avsluttes med tre semifinaler og en finale. Erik Meyn er programleder, og lover å roe seg ned, han skal til og med stille opp i dress. Ifølge Meyn er alle involverte i prosjektet veldig nervøse foran dette prosjektet som han betegner

Stein «Heismann Hå» Elvestad, Ann Karina Sogge, Erik Meyn, Elin Østraat og Tore Skoglund. Programlederne fra NRK sine produksjoner til høsten, alle samlet på ett brett.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

som schizofrent multimedialt.

Krakk

Elin Østraat fortsetter med sin serie «Krakk», hvor hun er både programleder og produsent. Hun sier selv at intensjonen er å være et rolig pust i en støyende Tv-verden, følgelig er det verken publikum eller musikere i studio. Tidligere har det vært laget to serier, og nå kommer altså ni nye programmer. Ingenting er forandret på, alt foregår fremdeles i «krakksk» ånd. Interessante mennesker vil komme på besøk hver mandag.

Dameavdelingen

Pludreprogrammet for damer,

som blir sett av svært mange menn, ble i fjor et av fjorårets mest sette program på NRK 2. Temaene denne høsten varierer fra politikk til lidenskap. Ann Karina Sogge er programleder videre, mens damene i studio vil bestå av både nye og gamle deltakere.

Heismann Hå

Stein Elvestad har gjort brak-suksess med sin rollefigur Heismann Hå. Serien vil gå i barne-TV helt fram til slutten av november, i tillegg til at en CD er på trappene. Den kommer i slutten av oktober, og handler om når Hå blir arbeidsledig og må flytte hjem igjen. Serien er så

populær at 24 nye episoder skal produseres neste år. Dessuten blir det turne i Nord-Norge med et teaterstykke basert på den samme historien.

Du skal høre mye

Veteranen i moroserien går inn i sin ellefte sesong. Og seertallene er større enn noensinne, Premieren er satt til 24. september. I romjula slutter gjengen av, og hva som skjer da er uvisst. Tore Skoglund har reist rundt og lett etter gode historiefortellere. Han konstaterer at folkehumoren er der, og at Rorbu-gjengen er ved godt mot.

Aktualitet, Gud og dans

NRK-Troms er en del av Bretpunkt-redaksjonen, og skal produsere seks programmer i høst. Kvenenes situasjon og Jan M. en er noe av det som kommer til å bli omhandlet i denne aktualitetsserien. 2. november fjernsynsoverføres Allehelgensmesse fra Ishavskatedralen, og har i tillegg allerede vært gudstjenester overført fra Tromsø i år. Så vil det arrangeres danse-gallaer i Tromsø som Tore Skoglund skal løse trykknøen i havn. Noe for enhver smak og andre ord, så len deg tilbake til møtet mørketida med godt mot.

U Stine Eidissen Bya

Donna Tart:

Den hemmelige historien

Med en tittel som gir assosiasjoner til en barnebok og omtale i hovedstadspressen som en sensasjon og årets beste kriminalbok, var jeg ikke akkurat ekstatisk da jeg skred til verket og begynte å lese. Ord som sensasjon og årets beste ditt og datt benyttes, synes nå jeg, altfor ofte. Overraskelsen

var imidlertid stor da jeg skjønte at jeg hadde pløyd gjennom de 200 første sidene uten verken å stønne, se på klokken eller gå på do. For å gjøre noe langt kort: Dette er absolutt boka for deg som synes universitetslivet er uten den helt store piffen, eller ganske enkelt liker mysterier. Lek at du er bokas hovedperson Richard, som i likhet med mange av oss

er student og har vansker med å bestemme seg for hva han vil bli. Han begynner og slutter på diverse hovedfag før han, på Hamden College i Vermont, bestemmer seg for klassisk gresk. Etter endelig å ha fått innpass i det småeksentriske miljøet som råder blant de andre fem studentene og foreleseren Julian, dras han inn i intet mindre enn mord. Ja, mord.

Og ikke hvilket som helst mord: Et mord begått av de andre i narkotikarus når de forsøkte å oppnå nærhet med de greske gudene (eller noe i den duren. For en som ikke har peiling på gresk mytologi, var den delen noe innfløkt!). I alle fall ikke akkurat hva som skjer når man begynner å studere i Tromsø. Det blir mer mord, i tillegg til beskrivelser av venn-

skap og uvennskap mellom studenter, amerikanske studentfester, frustrasjoner og det som hører til for å gjøre boka til hva den er blitt. Og hva den blitt: Les den og bestem deg selv. Jeg venter for min del på forfatterens neste bok.

U Harold Nordgård

TSI-Judo

Judo - en kampsport utviklet i Japan, sterkt influert av asiatisk kultur, skikk og bruk. Målet er å vise at du er din motstander overlegen uten å skade ham. Bowling, go-cart og pizza er med på å piffe opp det hele, slik at man ender opp med TSI-judo.

Judo betyr myk, smidig, koordinert, eller noe i den duren. DO betyr vei, måte eller prinsipp. Det man kan si ligger i dette, er at du skal bruke din motstanders kraft til din fordel. Et annet viktig prinsipp som kanskje er litt av kjernen i judo, er at du ikke skal skade din motstander i alle fall ikke alvorlig). Det menneskelige prinsipp om omhu for din neste ligger her implisitt. Derfor er der ingen slag eller spark i judo, bare nokkast, kvelninger, brekking av armer og lignende

Filosofi

Shinobu Kano (grunnleggeren)

skal en gang ha sagt det slik:

«Judo er veien til den mest effektive bruk av både fysisk og psykisk styrke. Trening i både forsvar og angrep fordeler både din kropp og ditt sinn, og bidrar til å gjøre den åndelige essensen i judo til en del av deg selv. På den måten vil du kunne perfektionere deg selv og bidra med noe verdifullt her i verden. Dette er Judoens målsetting.»

Bowling & go-cart

TSI-judo er også opptatt av å kunne treffes utenom den faste treninga. Bowlingkvelder kombinert med go-cartkjøring og lignende, alltid med konkurranseinstinktet i sentrum, preger også treninga. Ellers må man kunne konstatere at TSI-judo er svært nøye på dette med restitusjon. Pizzakvelder, julebord og masse fester gjør det mulig å bygge opp igjen det man har brutt ned på trening.

Judoturer

Judo er tross alt en kampsport og TSI-judo er en seriøs klubb som stadig vekk er representert i store mesterskap, som for eksempel NNM, MSS, FM etc. Treningssamlinger, dommerkurs og selvsagt mesterskapene får klubbens medlemmer støtte

FOTO: GEIR STENSLAND

til å delta på, noe som er med på å holde det høye nivået oppe i klubben.

Fakta

Judo: Verdens mest utbredte og største kampkunst.

TSI-judo: Tromsøstudentenes idrettslag - judo.

Treningssted: Bomberommet ved siden av Utopia.

Nybegynneropptak: Tirsdag 16/9 Kl:1930.

Kontaktperson: Geir Stensland 776 83638

U Hadi Lile

Tromsø Filmklubb har alt!

En umoralsk postmann, en søvnløs KRIPOS-etterforsker, en psykopatisk seriemorder og onkel og tvillinger som studerer forråtning.

Filmklubben har nok å tilby kulturhungrige studenter utover høsten. Her er filmene som skal vises de nærmeste dagene.

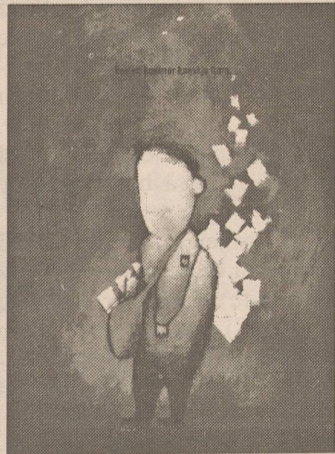
Budbringeren - Posten kommer kanskje frem

Norsk langfilmdebut med glimrende kritikker over hele linja, i tillegg til den prestisjetunge kritikerprisen i Cannes. Postmannen Roy underslår post og har ingen moralske motforestillinger mot å åpne all post han finner interessant. En dag fatter han interesse for Line, som jobber på vaskeri.

Roy er ikke typen som sender blomster eller konfekt, men litt flaks kombinert med hans amoralske kikker-natur gjør at han får innpass i hennes liv, selv om hun ikke er klar over det. Men Line har skumle venner, og ting begynner å skje. Fredag 19. september kl 23:30.

ZOO (A Zed and two Noughts)

En svane forårsaker en bilulykke utenfor Rotterdams zoologiske have, og tar livet av konene til et tvillingpar. Tvil-

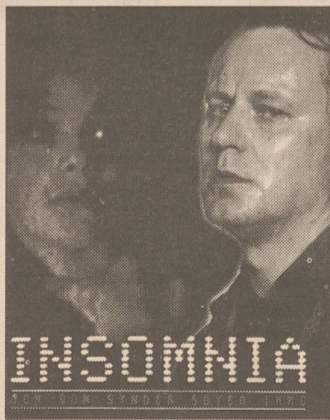
lingene takler ikke helt at deres livsledsagere plutselig er redusert til markføde, og bestemmer seg for å fravriste forråtelsesprosessen alle dens hemmeligheter. Samtidig utvi-

kler de et hat/kjærlighetsforhold til føreren av ulykkesbilen, som slapp fra det med et amputert ben. Hennes ikke helt åndsfriske lege er mer enn normalt opptatt av maleren Vermeer, og søker perfekte rekonstruksjoner av kunstnerens bilder. Dog med skalpellen, og ikke med pensel! Menneskets livssyklus betraktes fra et Darwinistisk perspektiv, og filmen understreker at det tar oss ni måneder å bli satt til verden etter unnfangelsen, og det tar like lang tid for naturen å bryte ned restene etter oss når vi dør. Har du god mage og sansen for bisarre opptrinn, eller er du bare interessert i Greenaways filmer burde du snuse litt på denne. Lørdag 20. september 14:30.

Erik Skjoldbjærg - kortfilmer

Skjoldbjærg er eneste nordmann som har kommet inn på den prestisjetunge regi-linjen ved London National Film School. To av filmene er fra studietiden der, og totalt skal det være fem filmer som tromsøgutten har begått før han langfilm-debuterte med *Insomnia*. *Close to Home* handler om en mann som en natt hjelper en ung, beruset jente ut av en truende situasjon, noe som får alvorlige følger for dem begge. I filmen *Spor ra-*

nes det lokale postkontoret på en heller klønete måte av en gutt (Stein Bjørn) som også tar med seg en funksjonær som gissel. Lørdag 27. september kl 13:30.

Insomnia - Den som sover synder ikke

En nervepirrende psykologisk thriller, som ved hjelp av Geir Jenssens musikk gir en helstøpt filmopplevelse. De to KRIPOS-etterforskerne Jonas Engström (Stellan Skarsgård) og Erik Vik (Sverre Anker Ousdal) blir sendt til en nordnorsk by for å etterforske et drap. Morderen viser seg å være vanskelig å finne og midnattsola gir Engström søvnproblemer. Men er det bare den som holder ham våken?

En annerledes norsk film.

Lørdag 27. september kl 15:00. Tidspunktene for disse visningene er foreløpig noe usikre, hold utkikk i dagspressen for nøyaktige visningstider.

Shadow of a doubt

Ungjenta Charlie får besøk av sin syke onkel i småbyen Santa Rosa, California. Det hun ikke er klar over er at han er en ettersøkt seriemorder, i ferd med å bli innhentet av sin egen historie. Til tross for jentas lojalitet blir hun etterhvert en trussel, og desperat av redsel skyr morderen ingen midler... Den minst sette av Hitchcocks filmer, men en utsøkt psykologisk thriller. Filmen er blitt omtalt som tematisk forløper for David Lynchs *Blue Velvet*, og er en meget skarpsindig analyse av en morder. Noen ser på *Shadow of a doubt* som et selvportrett, hvor Hitchcock utforsker de mørkeste kroker av sin egen personlighet. Den er basert på en sann historie om en seriemorder fra 20-tallet, «the merry widow killer», som kvelte sine ofre. Søndag 28. september kl 17:00.

Dette skulle være tilbud godt nok til at vi kan treffes inne i kinomørket istedenfor ute i høstmørket...

U Ørjan Haugholt

Blitzhuset

Opprørs-metropolen Blitz fylte i vår 15 år. Dette ble selvsagt markert med tre dager med øl, musikk og uhemmet herjing. Blant annet Drunk, Statens menn, Within range og Onward stod for underholdningen disse dagene. Blitzerne har mottatt mye kritikk gjennom tidene, både for sin bruk av vold og for sin uborgerlige livsstil. Denne artikkelen er skrevet for at flere skal få muligheten til å lese andre ting om Blitz, enn bare det som står i borgerpressen.

Tema: Blitzhuset fyller 15 år.

Blitzere...Folk med langt, fett, svart hår, militærbukser, armyboots og palestina-skjert som fordriver tida med å hive stein og molotov-cocktailer på nazister og politi, spør du. Dette er helt riktig, men i tillegg ligger det mye mer enn vold og ufordragelighet i det sagnomsuste begrepet Blitz. Som de selv sier: Blitz er en blanding av politikk og musikk, kaos og internasjonalt samarbeid.

Leve Blitz!

Hvordan startet nå egentlig dette Blitz, og hva er det for noe spør nok de fleste seg.

Bakgrunnen for Blitz-huset og lignende ungdomshus rundt om i landet og ellers i Europa, er ungdommens enkle krav om et sted å være. Kampen mot samfunnets folkevalgte for et tilbud for ungdom som ikke in-

teresserer seg en dritt for leikarring, idrett eller speideren, skulle vise seg å bli lang og hard, og den er enda ikke slutt.

Kampen for et sjølstyrt ungdomshus i Oslo ble innledet av en opprørsbølge i slutten av 70-årene, som bestod av politiske aktivister, gatebarn, narromane og helt vanlig ungdom. Folk som hadde en ting felles - ingen sted å være. Kampen mot politikerne, og ikke minst politiet, førte til bruk av stygge ord, tåregass, køller, stein og ellers ting som man finner i den daglige husholdning. Hundrevis av ungdommer ble arrestert og gitt uvanlig høye bøter. Som en reaksjon mot dette ble det dannet en organisasjon som tok navnet Ung Mob, «Ungdom mot bøteterror». De skulle lage en oversikt over alle som var blitt arrestert, banket eller bøtelagt og dessuten samle inn penger og skaffe advokater.

Etterhvert vokste ideen om å arbeide for et selvstendig styrt ungdomshus fram, og etter mange ukers forarbeid og intens mobilisering okkuperte et hundretalls ungdommer et stort hus i Oslo sentrum, Skippergata 6a og b. Kommunepolitikerne ønsket å dysse saken ned, og lot ungdommene bli inntil forhandlingene mellom de to partene var

ferdige. Ungdommenes krav var et sjølstyrt ungdomshus med fast kontrakt og bevilgninger, jobb for de arbeidsløse og boliger for de boligløse. Forhandlingene om huset endte slik: Blitz - et lite fire-etasjers

stadige forsøk på å slite ut, splitte, ruinere og å gjøre blitzerne om til A4-mennesker, samarbeidet de forskjellige grupperingene i huset, og gjorde huset til en aktiv og aktivitetsrik plass. Blitz fungerte både som kon-

sertsted, base for førstehjelp og advokatbistand og ikke minst hjemmet til den originale Blitz-Waffle. Big waffles no trouble!

Blitz-huset og dets heller ikke-pasifistiske okkupanter (unntatt når det gjelder militæret) er kanskje mest kjent i media gjennom en milelang rekke demonstrasjoner og aksjoner som f.eks. Thatcher demonstrasjonen og Alnabru demonstrasjonen. Siden disse sakene som regel får full dekning gjennom TV og aviser, vil jeg heller konsentrere meg om å prøve å gi en

oversikt over kampsakene som fra starten av har vært sentrale i Blitz-miljøet.

Antikapitalisme og anarkisme

Blitz-huset har fra starten av vært et opprør og en opposisjon mot det bestående. Blitz har erklært seg som en fiende av den kapitalistiske og egoistiske politikken og holdningen som mer og mer dominerer. Som den motpolen dette huset er, prøver de å holde prisene på mat

(5 kroner for kaffe, og 25 kroner for en vegetarmiddag på Blitz cafe), litteratur (som du får kjøpt i bok-kafeen i andre etasje), og konsertbilletter nede. De fleste av beboerne på Blitz kaller seg anarkister. Mange vil sikkert rynke på nesa av denne -ismen, men kjernepunktet i denne ideologien er ikke kaos og kriminalitet (Kanskje ikke absolutt alle blitzerne har fått med seg denne delen...), men frihet for det gode mennesket, og solidaritet

Blitzer hopper på nazist

med andre.

Knus nazismen!

Blitz-huset har først og fremst markert seg i kampen mot fascisme og rasisme. Blitzerne har gjort en rekke demonstrasjoner og direkte aksjoner for å spre sitt latente budskap i gatene. I Stryke (den tidligere Blitz-avdelingen) blir det både oppgitt adresse og bilnummer til nazistene, slik at det er lett å finne fram hvis noen bestemmer seg for å komme på «besøk». Det gis også premie (gratis mat) på Blitz hele livet) hvis greier å drepe 5 nazister i zernes eget bingospill (det gjelder IKKE deg!!!). Det gis også tips- og hjelp-telefon, der du får en blikkelig hjelp mot nazistene. Blitzerne blir ofte kritisert av politikere, massemedia og andre antirasistiske organisasjoner som SOS rasisme for å bruke feil middel i kampen mot vold. Men blitzerne slår tilbake og hevder at det ikke handler bare med krasse ord i kampen mot farlige fiender.

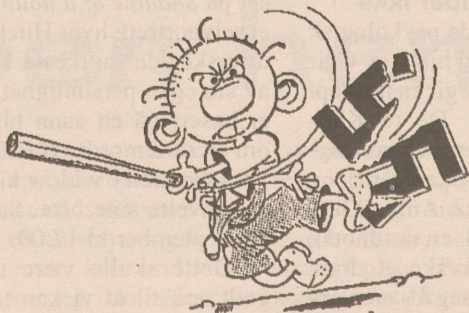
Ingen kvinnekamp uten slåsskamp!

Blitz-huset har mange aktiviteter (ikke bokstavelig), og i tillegg holder Aktiv Kvinnekurs - AKKS til. AKKS mener at antirasisme og antifascisme må sees i sammenheng med kvinnekamp og daglige kampen mot arbeidsløshet. De mener at disse sakene henger nøye sammen. Derfor er de aktive på ulike områder og engasjerer seg i forskjellige antirasistiske/antifascistiske kampanjer og aksjoner. Feminister både fra Blitz og andre grupper har ført en rekke aksjoner og demonstrasjoner mot blant annet porno og stripping (for eksempel aksjonen mot topploshet Blaze go go). AKKS setter så sin ære i å kurse kvinner som vil lære å spille instrumenter. AKKS fungerer også som et møtested mellom profesjonelle og amatører, og har springbrett for mange band i Oslo. AKKS har også lagt øvingslokaler, formidlingsverkstedet Klatt og Klatt arrangerer konserter, seminarer og jammekvelder. Radioen holder til i samme etasje og drives hovedsakelig av kvinner - feministiske og ikke-kvinner, som spiller punk og sikk ut i de sene nattetimene.

Blitz Hits - En guide til opprørs lyd

Blitz har andre uttrykk enn politikk eller en nettverksnet, som for eksempel Blitzhuset har frembragt

KNUS NAZI

SVINA

- 15 år

Bilde fra jubileumsplata til Blitz 10-års-jubileum

ke band, enten som kommer direkte fra huset, eller som på en eller annen måte har tilknytning til miljøet. Blitzmusikken (hovedsakelig punk/hardcore) ble etterhvert kjent for sitt spesielle sound - intenst, politisk og hemningsløst. Et av de første bandene som satte tonen var Svart Framtid. Med sanger som «Snuteterror» og «Jeg vil drikke meg full» kunne de ikke mislykkes. Svart Framtid var også bandet som fastsatte den legendariske «Blitz-ruta» - gjennom blant annet Tyskland, Danmark og Nederland med Interrail-billett, en rute som flere storheter senere skulle turnere igjennom. Sammen med band som Bannlyst og Kafka Prosess skulle Svart Framtid legge fundamentet for Blitz hardcore-scenen. Storhetstida til Blitz-musikken (ca. 1986-1994) brakte fram noen av de mest kjente bandene, som for eksempel So Much Hate, Life...But How To Live It? og Stengte Dører. Med So Much Hate's plate «How We Feel» ble begrepet norsk hardcore «coinet» i ordbøkene. Norsk

hardcore skilte seg markant ut fra amerikansk og britisk hardcore som på den tiden gikk saktere og var mer punk-influert. Life...But How To Live It? ga ut en rekke gode plater, som også fikk anerkjennelse i utlandet. En av disse ble nettopp sluppet ut på ny i USA i plateselskapet Ebullition. Band som Behind Bars, Bøyen Beng, YM-stammen, Data Morgana, Farout Fishing (fiskepunk fra Kabelvåg) og Within Range ble stifta, og Blitzbølgen var et faktum. Det var flere band innenfor scenen som bidro til mangfold, med innslag av folkerock, punk, melodisk hardcore og etniske elementer. Meduza var det første rene jente-Blitzbandet, et band som bragte feminisme inn på dagsorden såvel som andre mer tradisjonelle politiske temaer. Norge, med Blitz i spissen, ble etterhvert kjent som en liten hardcore-metropol, og Blitz bandene fortsatte å turnere rundt om i Europa.

En rekke «kjente» utenlandske band har spilt konserter på Blitz, og noen forlot aldri ste-

det, som foreksempel Disorder, et engelsk band som bestemte seg for å flytte til Norge for å bli husband på Blitz. Storheter som Fugazi, Descendents, Green Day, NoFX og NoMeansNo har i tur og orden fått oppleve det ville Blitz-publikummet i Pilestredet. Youth Of Today, det kanskje mest legendariske Straight Edge bandet noensinne, spilte også på Blitz, men nektet å spise de sagnomstuste Blitz vaflene p.g.a. sitt veganistiske livssyn. Dette vakte stor misnøye blant Blitserne - veldig stor!

For de millionene som ikke vet hva Straight Edge er - er det en livsstil der tilhengerne avstår fra å bruke alle rusmidler, og som regel er knyttet sterkt opp mot hardcore musikk og vegetarisme/veganisme. Blitz har vært opphav til Straight Edge bevegelsen i Norge som startet med Onward i 1990. I senere tid har det oppstått en front mellom Straight Edge-miljøet og Blitz angående rusmidler, selv om begge sidene egentlig har de fleste politiske og menneskelige standpunktene felles.

I 1994 ble de fleste av de store Blitz-bandene oppløst av ymse grunner (noen holdt likevel hundrevis av reunion konserter), og en ny epoke i Blitz musikkens historie begynte. Band som Drunk, Captain Not Responsible, Coachroach Clan, Kort Prosess, Alltid Jaget, Dead Gerhartsens og Statens Menn dukket opp. Likevel består mange av disse banda av gamle travere fra band som So Much Hate og Life...But How To Live It? Selv om aktiviteten i det musikalske miljøet innenfor Blitz nok har gått ned et par hakk, er det nye band som både viderefører den klassiske Blitz-sunden, og som bringer nye og friske elementer inn, for eksempel Gatas Parlament med sin frekke, hurtige og revolusjonære rap.

Okkupasjon er gøy!
Blitz har hatt mange søsken rundt omkring i landet. Man kan jo nevne UFFA i Trondheim (der det stadig er stor aktivitet på alle plan), Huset i Bergen, LÅVEN i Bodø (eksisterer ikke i dag) og BRYGGA i Tromsø (som nå er gjort om til det ekle Steakhouse). Husokku-

Life... but how to live it?

pasjon har til alle tider vært en populær hobby for noen. Det finnes flere grunner til å velge å okkupere; boligmangel, mot boligspekulasjon, fordi husene står tomme uten grunn, fordi man ønsker å bo sammen med folk man selv velger, og en rekke andre ting.

Blitserne har bevist at ungdom greier å gjøre et dårlig utgangspunkt til et rikt miljø for de som ellers faller utenfor samfunnets retningslinjer og

normer. Gjennom sin musikk, politikk, solidaritet og råskap vil Blitz garantert leve i 15 år til - og mye, mye lenger!!!

U Camilla Glanfield

SO
MUCH
HATE

Warsong

SO
MUCH
HATE

We declare war
War against greed
War against ignorance too
We declare war
War against racism
War against fascism too

Against all those who are able to kill
in order to get much more than they need
Against all those who choose to be blind
and refuse to accept that their ways are not mine

Ain't gonna fight with tanks and guns
We really ain't that civilized
We'll scream and shout
We'll break and destroy
And if we're punished
we'll throw petrol bombs

Are you one of those who practise racist ideas
Consider yourself a target
And all you sexist pigs and crazy fucked up nazis -
You are also on our hit list

Does it sound destructive?
Well it fucking is
This is how we feel
- how we deal with it
It's dangerous people we're up against
They'll kill us slowly
if we give them a chance

GJØR AVMAKT

TIL MOTMAKT

Ølspalten

Endelig kan vi by på nye, kritiske og ikke minst smakfulle anmeldelser av verdens mest tradisjonsrike drikk!

Åsgeir har ikke lenger mulighet til å skrive ølspalten, men vi skal forsøke å holde liv i Utropias kanskje viktigste bidrag til å gi leserne innsikt i det som virkelig betyr noe her i verden. Målsetningen er den samme; å vise folk at det finnes en hel verden utenfor «Mack-land». Vi er som de fleste andre tromsøværingene oppfostret på Mackøl, men oppdaget ganske tidlig, på diverse «studieturer», at øl er et mye videre begrep, med utallige variasjoner av herlige smaksopplevelser.

Mack, for å begynne lokalt, har lansert et eget øl for friluftsfolket. 'Villmarkspils' har ikke så helt ulike ingredienser som vanlig Mackøl, men det er tappet på plastflasker for at det skal være lett å frakte med seg på tur, og ikke minst lett å ta med seg hjem igjen. Hovedtanken er at folk kan ta med seg noen øl på jaktturen, og ølet vil derfor bare bli solgt i jaktsongen. Foreløpig er dette prøveprosjekt, med potensiale til å bli et fast innslag på linje med påskeøllet. Det kan være verdt å merke seg at plastflasker forringer smaken noe, derfor kan det lønne seg å kjøpe Villmarkspils ganske kort tid før turen. Plastflaskene 'lekker' mer kullsyre enn glassflaskene, derfor pumper det mer kullsyre inn i dem, noe som igjen endrer smaken. I tillegg slipper klare plastflasker inn mer lys enn brunt glass, og dette er også med på å forringe smaken. 'Villmarkspils' er med andre ord ikke et fullverdig alternativ til andre typer øl, hverken med hensyn til lagringsmuligheter eller smaksmessig, men det har heller ikke vært hensikten. Dette er et tilbud til folk som vil nyte sin pils ute i naturen uten å bære ryggen av seg. I den forbindelse kan det være på sin plass å tipse om at 'Helmacks' fyller den samme funksjonen, i tillegg til at den faktisk tilfredsstillende smaksløkene en tanke bedre, men den er kanskje ikke like grei å pakke ned på grunn av størrelsen. Jaktfolket er ikke lenger bundet til lom-melerka som eneste alternativ til jaktkompis, så kanskje en urban ølspaltist nå vil kunne lure seg ut etter et knippe ryper? God jakt, og se opp for elgen!

U Ørjan Haugholt & Torstein Solli Hansen

Hun står ved vinduet og røyker. Stearinlyset lager snikende figurer over huden. Det snør. Fra sitt vindu kan hun se inn gjennom hans.

NOVELLE

Så ser hun at døren hans åpnes og at han kommer ut. Han går med lange skritt over veien. Snøen legger små krystaller i håret hans, vakert. Han koster av seg snøen. Hun går for å pusse tennene. Hun hører det ringer på.

Han står uten for døren hennes. Hun tar på seg morgenkåpe og lukker opp.

– Hei, sier han.

– Hei, sier hun. Et øyeblikk ser de bare på hverandre. Så sier hun - Kom inn. Han svarer at han bare vil låne en pose kaffe. "Faen", mumler hun så lavt at han ikke kan høre det.

– Kom inn likevel, sier hun.

Han går inn. Hun ber ham sette seg i sofaen. Det gjør han. Hun spør om han vil ha en røyk. Han takker ja. Det blir stille. Lyden er de brennende sigarettene.

– Jeg setter på litt musikk, sier hun og reiser seg.

Da hun kommer tilbake sier han at han ikke har sett henne på en stund.

– Nei, det er ikke så rart, sier hun. Så sier de ikke mer. Den hese tenoren gnåler om amore til altfor hete latin-amerikanske rytmer.

– Hvordan går det med deg og Ellen? spør hun, smiler sarkastisk.

– Det ble slutt for tre uker siden, sier han, reiser seg, setter på en single.

Hun skjelver på hendene da hun tenner røyk. Lighteren

bommer på sigaretten, faller svett på gulvet. Han tar den opp, gir henne fyr. Hun smiler mens hun ser på munnen hans, takker. Det hele er noe pinlig.

– Passet det dårlig at jeg kom nå? spør han, ser på morgenkå-

det med inn i stuen. Legger kaffeposen foran ham på bordet.

– Vil du ha?, spør hun og holder frem ølflasken.

– Tja...Det kunne smake godt, svarer han. Hun setter seg. Blikket hans glir oppover leg-

– Hvor gammel er hun? Hun studerer flasken.

– Aner ikke, sier han. Det blir stille. Plata er ferdig.

Etter en stund reiser hun seg. Går bort til anlegget og setter på Alanis Morissette. Setter seg i sofaen, later som ingenting, studerer flammen. Han drikker store slurker. Ingen av dem sier noe. Alanis spør skrikende om han tenker på henne når han knuller en annen. Han ser ut av vinduet.

– Fin utsikt, sier han.

– Ja, rekkehus er fine, sier hun, ser også ut, tar to store slurker. Noen trekker i snora i leiligheten ved siden av. Han stumper den halvrykte sigaretten, reiser seg. Griper kaffeposen.

– Får vel komme meg tilbake med dette sjeldne funnet, sier han, vifter med kaffeposen.

– Vet du, hverken Kristian sen eller Line drikker kaffe.

– Line?, sier hun.

– Ja det er det hun heter, hun ved siden av.

– Å ja, sier hun. Han åpner døren.

– Hadet, da!

– Hadet, svarer hun, lukker døren etter ham.

På veg bort til vinduet tar hun røyken hans. Setter Alanis på repeat. Fremme ved vinduet tenner hun røyken. Han går over veien og inn døren. Hun lar seg gli rundt kanten på ølflasken hans. Hun tar av seg morgenkåpen igjen. Line kommer ut sin dør, blir sluppet inn gjennom hans. Alanis ønsker det ikke annet enn godt. Hun trekker for gardinene, kycler ølflasken mot speilet. Går og legger seg uten å pirke splintene ut av huden.

U Ragnhild Vik Nilsen

TEGNING: DAG ELLINGSEN

pen hennes.

– Forsåvidt ikke, svarer hun.

– Jeg kan hente kaffeposen nå.

I det hun reiser seg glir morgenkåpen halvvegs opp. Han må se at hun ikke har noe under. Hun snører den ikke sammen før hun er ute på kjøkkenet. Da hun bøyer seg ned mot den nest nederste hyllen vet hun at han ser konturene tydelig gjennom morgenkåpen. Hun bøyer seg enda lengre ned og finner frem den siste kaffeposen, åpner kjøleskapet. Tar ut to ølflasker. Tar

gene hennes. Hun bøyer seg unødige langt frem for å gi ham flasken.

– Hvem er det som har flyttet inn ved siden av deg? spør hun. Han ser fra henne over mot vinduet.

– Ei jente med en unge, sier han, ser undersøkende på henne. Hun drikker en stor slurk.

– Allright jente, forresten.

– Snakka mye med henne? spør hun uinteressert. Han ser ut av vinduet igjen.

– Hun jobber på Rema, sier han.

Konkurransen

Oppildnet av responsen vi fikk på vår dikt-etterlysning, forsøker vi oss på nytt. Nå vil vi sette i gang en konkurranse. I utgangspunktet en novellekonkurranse, men sjangeren er relativt åpen. Alt av korte tekster er av interesse. Bidragene

vil bli vurdert av en uhøytidelig «fagjury», og vinneren blir premiert. Dette vil foregå utover høsten og vinteren, så nå er det bare å sette i gang. Skriv til oss, faks oss, send e-post eller lever bidraget ditt på kontoret vårt i UB-kjelleren.

nettPreik

Hvis noen av dere har tips til steder på nettet som burde nevnes her, kan det sendes på: heidih@stud.cs.uit.no

INTRO TIL INTERNETT

<http://www.bigblue.no/~merete/cool/>

Denne websida kan jeg anbefale til dere som har lyst på lettelig info om internett generelt. Merethe vant faktisk en pris på 3000 kr for beste layout på skoleweb i en konkurranse (arr.av Høgskolen i Molde i samarbeid med bla. Dagbladet).

EPOST-PROGRAM

<http://www.freeway.va.no/tucows/mail95.html>

I dag finnes det en mengde forskjellige epostprogrammer, og det som er så kjekt er at de kan lastes ned fra nettet og prøves ut. «Last ned» betyr å overføre programmet fra internett til din harddisk.

Dere har antageligvis ikke lov til å laste ned programmer fra nettet på datalaber rundt om på universitetet, men har dere adgang til internett hjemme kan dere prøve ut nye epostprogram. Eudora Pro, Mmail og Microsoft Exchange er de emailprogrammene som er mest brukt på PC'er, men hvis du er lei, eller bare vil vite hvordan det er å bruke andre program kan du laste ned andre fra nettet.

Mange er shareware..altså kan de prøves gratis: Webstedet TUCOWS har en rekke emailprogram. Ved å trykke deg hit kan du få en oversikt over de emailprogrammene som passer på din plattform, dvs hvis du har windows 95, windows NT eller mackintosh som operativsystem.

SYNG EN BURS DAGSANG OG SEND DEN

<http://interface.digital.com/voice/> If you think typing is bad, this is Voice! skriver selskapet Digital på en av sine hjemmesider. Raskt og greit kan du sende en l y d hilsen over nettet! Digital har laget en plugin, dvs et ekstra program til en nettleser/browser feks Netscape, som lar brukere ta opp og sende lyd-epost DIREKTE FRA EN WEBSITE. Du må ha en mikrofon, og mottagerne kan høre beskjedene hvis de har programvare for lydavspilling (f.eks en lyd-plugin).

MERKELIG

<http://www.neo-tech.com/> Dette webstedet inneholder blant annet psykorevolusjonære artikler, Bibelen dekodet med pseudofilosofisk tannemalje innimellom. Det som gjør disse sidene over middels interessante er mulighetene for at en hver trefid(=skapning fra universet) plutselig kan vise seg på nattehimmelen over Tromsø sentrum tolv ganger større enn gud, og taste fra seg hva han/hun måtte lyste. Nei, disse sidene er ikke noe forpsykedeliske stoffer. PS: Jeg bor i Tromsø sentrum.

Vi noterer at...

... **Liam Gallagher** er en hjulbeint nerd, en vits og uten sjarm, ifølge Dagbladet.

... **En engelsk kirurg** har kuttet hodet av en dame og sydd det på igjen under en operasjon. Enkelte av Vi Noterer At-redaksjonens kvinnelige medarbeidere lurer på hvor man skriver seg på venteliste for å bytte med for eksempel...tja...Claudia Schiffer...?

... **Inge Lønning** uttaler i et intervju at bergensere (han er bergenser) er en etnisk minoritet.

... **Mercedes-Benz og Swatch** kommer med en ny småbil som bare skal selges på supermarkeder. Ikke i Norge, da, men allikevel.

... **Vikingarna** gjør comeback og kommer med ny plate. Hurra.

... **Carl I. Hagen** påstår at et samfunn uten etniske minoriteter er et samfunn i harmoni. Hørte vi Bergen ut av Norge?

... **Skuespilleren Kim Haugen** skal være med å spille inn en koselig action-julefortelling-kortfilm.

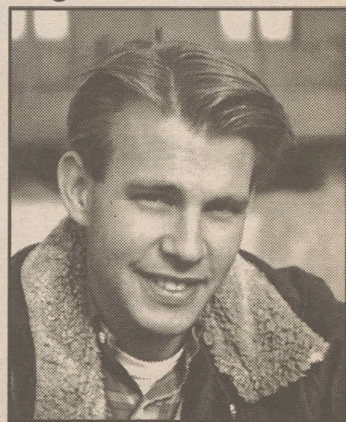
... **Emma Rallkattli** stemmer på Charlotte Kristiansen.

... **Le Pen** synes at Carl I. Hagen er en grei kar. Vi Noterer At-redaksjonen lurer på hva Sjrinovskij synes...

... **Heismann Hå og Erik Meyn** (fra «Spider») kommer tilbake på TV-skjermene. Har det slått noen andre enn oss at de kanskje burde bytte jobb med hverandre?

Fire på rad

Hvem bør danne landets neste regjering?

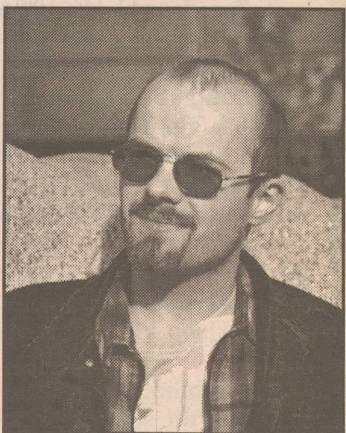
Pål Gjølseth, 23 år, kunsthistorie mellomfag
– Jeg har ingen tro på en koalisjonsregjering mellom de borgerlige partiene, derfor håper jeg det blir Ap som danner regjering.

Siri Kvambe, 21 1/2 år, kunsthistorie grunnfag
– Sv, eventuelt Rv, bør danne landets neste regjering. Jeg håper dessuten at Charlotte Kristiansen kommer inn på tinget.

Elin Barkost, 23 år, historie grunnfag
– Realistisk sett arbeiderpartiet, idealistisk sett et parti med et noe mer sosialistisk preg.

Atle Brynjulfson, 28 år, praktisk pedagogikk
– Det er for meg veldig vanskelig å svare på. Jeg har fulgt valgkampen både på TV og i aviser, og synes ingen partier appellerer fullt og helt til meg.

Studenter annonserer gratis på:

Tavla

Allmen litt. bøker ønskes kjøpt
Ring Siri på Tlf. 77 63 11 26
ev. legg igjen beskjed på svareren min.

Noen som passer for oss?

Vi er jentene i studentutvalget på Humanistisk fakultet, og vi leter etter deg. Vi er i en alder av 23 til nesten 30 år, og har innsett at vi SAVNER DEG! Vi søker deg med litt engasjement, og deg med mye. Barn ingen hindring. Legg igjen navn og nummer på kontoret vårt ved siden av Utropia i HUM/SV-kjelleren, eller ring oss: 7764 4281.
Bill.mrk: Turer i skog og mark?

Stine vil ha sykkel
en som er billig og pent brukt
Tlf. 77 65 61 97

Møblert leilighet

på ca. 60 m2 kun 2min. på sykkel fra Universitetet leies ut på framleie umiddelbart til aug. 98. Passer utmerket til samboerpar, da den bare har ett soverom. Pris: 4000,- pr. mnd + strøm (ca. 450-500). Ikke dep. Ring snarest: 75 77 03 16 mellom 1900-2100.

Hadsel prestegård.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Valget er over, du har møtt alle vennene fra i fjor, du har kommet igang med nytt fag og hilst på alle de nye menneskene du skal slite forelesningsbenken med. Gleden over å få studielånet er over, og det går mot høst. Alt ser i grunnen trist og dystert ut, men fortvil ikke - vi er her for deg, og her er noe av det du kan finne på de neste to ukene.

Onsdag 17. September

Du sitter nå med Utopia nummer 11 mellom hendene, og kan feire begivenheten med å se Hålogaland Teaters norgespremiere på stykket «3 - monologer fra Talking Heads», en monolog tolket av Maryon Eilertsen. Les mer på side 20. Eller du kan dra på **debattmøte/foredrag** klokka 19⁰⁰ på Tromsø Kunstforening.

Torsdag 18. September

I dag har **The Tranceplants**, (se side 21) bandet som spiser Seigmen og deLillos til frokost, konsert på Blå Rock, og der burde du være!!! Dersom du heller liker jazz, spiller **Link** fra Hammerfest på Tromsø jazzklubb klokka 20³⁰. Se side 20.

På SubSirkus er det **DJ Strangefruit** som skal spille en trall eller to for deg. Dersom du ikke liker musikk, men heller er interessert i språk, kan

du få med deg **Esperantokurs** for nybegynnere på ISL klokka 18⁰⁰.

Fredag 19. September

På etnisk musikkcafe kan du reise 5000 år gjennom indiansk og europeisk historie sammen med **Inti** klokka 22⁰⁰. Du kan også gå på videregående kurs i **Esperanto** i kveld. Har du ennå ikke sett **Budbringeren**, har du sjansen på Tromsø Filmklubb i kveld klokka 23³⁰. Les på side 23. Og da har du tid til en øl eller to på byen etterpå. - Hvis ikke du har dratt på hyttetur med **HomoPolaris**, da.

Lørdag 20. September

Klokka 14³⁰ viser filmklubben «**Zoo**», en film om bilkrasj og forråtnelse...dersom du orker det. Dessuten har **Kari Bremnes**, en av Norges eminente sangerinner konsert på kulturhuset klokka 19⁰⁰. Se side 21.

Søndag 21. September

Kanskje du like godt skal slappe av i dag, for det er jo altfor tidlig å begynne å lese.

Mandag 22. September

I dag er det lite som skjer, men du kan jo finne på noe selv. Gå på besøk, skriv brev til bestemor eller sitte på cafe hele dagen. Start uka på en rolig måte.

Tirsdag 23. September

I dag viser **TROKS** filmen «Jesus», som er en filmatisering av Lukasevangeliet. Den begynner klokka 19⁰⁰. Blå Rock viser **Directors Cut**-versjonen av **RoboCop**...ergo, ekstra mye vold! Se side 23. Og, dersom du liker Boogie Woogie-musikk, er Rogers stedet

Søvnløs svenske søker seng.

for deg i dag, for dit kommer nemlig **Divin' Ducks**...hadde det vært noe, kanskje?

Onsdag 24. September

I dag, og tre dager fremover, er det **lomme-operette** på KulturHuset. Sjekk ut hva det er og send svaret til Utopia... Dessuten har Blå Rock viet kvelden til musikkens førstedame, **PJ Harvey**.

Torsdag 25. September

Tromsø Kunstforening åpner en utstilling med **Liisa Rautiainen** og **Dieter Anhuth**. Annen såkalt finkultur kan du få med deg på KulturHuset i form av pianisten **Vladimir Ashkenazy**. Ellers finner du **DJ g-HA** i full utfoldelse på SubSirkus. **TROKS** arrangerer kveldskafé på MH-bygget. **Unni Wilhelmsen** synger på Subsirkus!

Fredag 26. September

I kveld skal et studentband fra Bodø spille på u niversitetet, men ut over det er det ikke noe som skjer. Så da kan du bruke din egen fantasi...og gå ut på byen, kanskje.

Lørdag 27. September

Erik Skjoldbjærg-dag på Tromsø Filmklubb!! Med både **kortfilmer** og **Insomnia**. Side 23. Absolutt verdt en tur. Også er det **studentgudstjeneste** i Domkirken klokka 19⁰⁰. Rent

bortsett fra det, er dette nok en fin dag for fri utfoldelse av fantasier.

Søndag 28. September

Sov. Spis. Se på TV. Gå en tur. Les. Hva som helst. Eller se **hitchcockfilm** på filmklubben (se side 23 igjen) klokka 17⁰⁰.

Mandag 29. September

Siden dette er en av de få dagene i uka det ikke er noe å gjøre, burde du benytte den til å lese..eller noe helt annet.

Tisdag 30. September

Stage Dolls gjør comeback på Rogers....be there...eller... Det er også en ny konsert på universitetet, men den er ikke bestemt ennå. Eller vises **Blood Simple** på Blå Rock.

Onsdag 1. Oktober

Hålogaland Teater har premiere på **Peter Pan**, så finn fram det evige barnet i deg og kom! Det er **Techno-temakveld** på Blå Rock, og et usannsynlig spennende prosjekt, **Khmer**, finner sted på SubSirkus. Og for ikke å glemme...du finner nye **Utopia** ute i dag!

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom Glassburet på ISV: